

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MAREK OPIOŁA

KNO.410.007.01.2019

Pani

Danuta Dmowska-Andrzejuk
Minister Sportu
ul. Senatorska 14
00-082 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały nr 12/2020 Kolegium NIK z dnia 4 marca 2020 r.
oraz po uwzględnieniu sprostowania oczywistych
omyłek pisarskich i rachunkowych

P/19/027 – Rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 61, F +48 22 444 56 82
kno@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Do dnia 14 listopada 2019 r. Ministerstwo Sportu i Turystyki, a od dnia 15 listopada 2019 r. – Ministerstwo Sportu ¹ , ul. Senatorska 14, 00-082 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	W okresie objętym kontrolą funkcję Ministra Sportu pełnił – od 15 listopada 2019 r. – pan Mateusz Morawiecki, a Ministra Sportu i Turystyki – od 16 listopada 2015 r. do 14 listopada 2019 r. – pan Witold Bańka.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie i realizacja programów dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. 2. Efekty realizacji programów dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. 3. Realizacja programów inwestycyjnych wspierających rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.
Okres objęty kontrolą	Lata 2016-2019 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.
Kontrolerzy	1. Tomasz Tokajuk, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 18537, 2. Iwona Nowacka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/51/2019 z 26 września 2019 r., 3. Magdalena Sokołowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/52/2019 z 26 września 2019 r.

(akta kontroli str. 1-4)

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁴

OCENA OGÓLNA

Minister Sportu i Turystyki w latach 2016-2019 (do 30 czerwca) prawidłowo realizował programy i zadania dotyczące rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży⁵. Na programy i zadania w latach 2016-2018 przeznaczył 415,3 mln zł, a ich efektem było uczestnictwo w różnych formach aktywności sportowej 4 mln dzieci i młodzieży. Programy inwestycyjne Ministra, w ramach których wybudowano i przebudowano 1 080 oraz zmodernizowano 131 obiektów sportowych w 986 szkołach w Polsce, skutecznie wspierały rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Liczba dzieci i młodzieży objęta wsparciem wzrosła w latach 2016-2018 o 32,5% (z 1,17 mln do 1,55 mln). Niestety, mimo udzielonego wsparcia zmalał odsetek młodych ludzi (w wieku 11-17 lat) podejmujących aktywność fizyczną w wymiarze zgodnym z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia.

¹ Stosownie do § 1 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 listopada 2019 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Sportu (Dz. U. poz. 2292) tworzy się Ministerstwo Sportu w drodze przekształcenia dotychczasowego Ministerstwa Sportu i Turystyki. Rozporządzenie weszło w życie z dniem 21 listopada 2019 r. z mocą obowiązywania od 15 listopada 2019 r. (dalej: „Ministerstwo” lub „MSiT”).

² Tj. do dnia 22 listopada 2019 r.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Kontrolą objęto: Program Sport Wszystkich Dzieci, Program Szkolny Klub Sportowy, Program Klub, Program powszechnej nauki pływania *Umiem Pływać*, zadania dotyczące realizacji zajęć sportowych dla uczniów ukierunkowanych na upowszechnianie sportów zimowych oraz realizacji zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Strategiczne wskaźniki realizacji Programu Rozwoju Sportu do roku 2020⁶, dotyczące aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, nie pozwalały Ministrowi na pełną ocenę rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz rozwoju szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Przeprowadzona w 2018 r. ewaluacja PRS 2020 potwierdziła, że część strategicznych wskaźników pozostawała poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania interwencji PRS 2020. Minister w przygotowywanych programach i zadaniach nie określił mierzalnych celów i mierników ich realizacji, jak również narzędzi do pomiaru wzrostu lub poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Zdaniem NIK utrudniało to pełną ocenę efektów wydatkowanych środków publicznych.

Minister w latach 2016-2019 (do 30 czerwca) prawidłowo realizował programy i zadania dotyczące rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Na ich realizację w latach 2016-2018 przeznaczył ogółem 415,3 mln zł⁷ (351 mln zł z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej⁸ i 64,3 mln zł z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów⁹), co stanowiło 78% wydatków na sport powszechny (532,6 mln zł)¹⁰. NIK pozytywnie ocenia zwiększenie przez Ministra w latach 2016-2018 o 97,3% środków publicznych na upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży, w tym rozwój ich aktywności fizycznej (z 91,6 mln zł do 180,7 mln zł).

Jednakże Minister nie określił w realizowanych programach i zadaniach mierzalnych celów w zakresie rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Nie przyjął mierników realizacji celów ani narzędzi do pomiaru wzrostu lub poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Tylko w pięciu programach i zadaniach przewidziano roczną ewaluację opartą m.in. na wynikach przeprowadzonych badań uczestników, pozwalającą na ocenę uzyskanych efektów w zakresie stanu ich aktywności fizycznej, a w pozostałych dokonywano rozliczenia dofinansowania pod względem rzeczowym i finansowym.

NIK zauważa także, że strategiczne wskaźniki realizacji PRS 2020 dotyczące aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (wskaźniki: 9, 10, 11, 12) oraz szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (wskaźniki: 20, 21) nie pozwalały Ministrowi w pełni ocenić rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz rozwoju szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizowane przez Ministra programy i zadania nie zapewniły osiągnięcia wszystkich zakładanych wskaźników. Zdaniem NIK niepokojący jest zwłaszcza spadek w 2018 r. – w stosunku do wartości bazowej w 2013 r. – wartości wskaźników 9 i 11, dotyczących odsetka dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat oraz w wieku 15-17 lat podejmujących aktywność fizyczną w wymiarze zgodnym z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization¹¹), tj. co najmniej 60 minut dziennie przez 7 dni w tygodniu. Zmniejszyły się one odpowiednio: z 21,5% do 15,6% (o 5,9 pkt. procentowych) oraz z 13,5% do 11,15% (o 2,35 pkt. procentowych). Jedynie wskaźnik 10¹² przekroczył wartość bazową z 2013 r. i docelową na 2020 r. W wyniku przeprowadzonej w 2018 r. ewaluacji PRS 2020 wskazano m.in., że część wskaźników strategicznych pozostaje poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania interwencji PRS 2020, w wyniku czego w aktualizacji PRS 2020 wskaźniki 20 i 21 zostały usunięte, a wskaźnik 12 zmieniono na kontekstowy.

Efektem realizowanych przez Ministra w latach 2016-2018 programów i zadań było zapewnienie w nich uczestnictwa 4 mln dzieci i młodzieży. Liczba dzieci i młodzieży objęta wsparciem wzrosła w latach 2016-2018 o 32,5% (z 1,17 mln do 1,55 mln).

NIK pozytywnie ocenia uruchomienie przez Ministra w latach 2016-2017 nowych programów i zadań skierowanych do dzieci i młodzieży, tj. Programu *Klub*, Programu

⁶ Program przyjęty uchwałą nr 150 Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie przyjęcia „Programu Rozwoju Sportu do roku 2020” (M. P. poz. 989), dalej: PRS 2020. PRS 2020 utracił moc z dniem 2 października 2019 r.

⁷ W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) Minister na realizację programów i zadań przeznaczył ogółem 540,9 mln zł, w tym w latach 2016-2018 wydatkował 415,3 mln zł oraz w 2019 r. udzielił dofinansowania w kwocie 125,6 mln zł (według umów podpisanych do 30 czerwca 2019 r.).

⁸ Dalej: „FRKF”.

⁹ Dalej: „FZSdU”.

¹⁰ Kontrola NIK nie obejmowała realizowanego od 2018 r. Programu *Sport Akademicki*, na który Minister w latach 2018-2019 przeznaczył środki FRKF w kwocie 11 500 tys. zł (5 500 tys. zł w 2018 r., 6 000 tys. zł w 2019 r.).

¹¹ Dalej: „WHO”.

¹² Odsetek dziewcząt w wieku 11-17 lat podejmujących aktywność fizyczną w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO w stosunku do analogicznego odsetka chłopców (chłopcy=100).

*Szkolny Klub Sportowy*¹³ i zadania organizacji zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. W latach 2016-2018 wzięło w nich udział 1,2 mln dzieci i młodzieży, tj. 30% objętych programami i zadaniami. Ponadto NIK pozytywnie ocenia działania Ministra w zakresie identyfikacji talentów sportowych wśród dzieci i młodzieży. Ich efektem było uruchomienie w 2017 r. portalu Narodowa Baza Talentów¹⁴ oraz wprowadzenie w 2019 r. pilotażowego Programu *Skaut*, którego celem jest utworzenie sieci ekspertów-skautów mających gromadzić dane dotyczące poziomu sprawności dzieci i młodzieży oraz wskazywać im drogę dalszego rozwoju sportowego (do końca października 2019 r. zrekrutowano 570 skautów i zarejestrowano 14,7 tys. uczniów szkół).

Minister prawidłowo realizował programy inwestycyjne obejmujące zadania dotyczące szkolnych obiektów sportowych, na które w latach 2016-2018 wydatkowano 466,6 mln zł. Ich efektem była poprawa szkolnej bazy sportowej poprzez wybudowanie i przebudowanie 1 080 oraz modernizację 131 obiektów sportowych w 986 szkołach w Polsce.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: nierzetelnego sporządzenia Sprawozdania z realizacji w 2016 r. PRS 2020 (narzędzie nr 1 Dokumentu Implementacyjnego do PRS 2020¹⁵) oraz Sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra za 2016 r. w zakresie wykonanego miernika *liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu*, nieokreślenia w DI PRS 2020 planowanej wartości mierników narzędzi na lata 2018-2020, nierzetelnej oceny pięciu wniosków w ramach Programu *Klub* na 2018 r. w zakresie spełniania kryterium „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym” oraz przyjęcia przez przewodniczącego komisji oceniającej do spraw opiniowania wniosków na realizację zadań Programu SKS w 2017 r. oceny wniosków dokonanych przed powołaniem komisji. Ponadto nierzetelnie zweryfikowano rozliczenie zadania na administrację i rozwój projektu Narodowa Baza Talentów za 2018 r. realizowanego przez Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy¹⁶ w zakresie braku wprowadzenia funkcjonalności platformy Narodowa Baza Talentów. Stwierdzone nieprawidłowości miały przede wszystkim charakter formalny i zdaniem NIK nie wpłynęły istotnie na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności¹⁷

OBSZAR

1. Przygotowanie i realizacja programów dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2016-2018 Minister ogłosił programy upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży, w tym rozwoju ich aktywności fizycznej: *Sport Wszystkich Dzieci*, *Klub*, SKS, finansowane z FRKF zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra SiT z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹⁸ oraz rozporządzenia Ministra SiT z dnia 25 września 2017 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹⁹. Konkursy dotyczące organizacji zajęć sportowych dla uczniów Minister ogłosił zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra SiT dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów²⁰ oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie²¹. Ogłoszenia zawierały elementy określone w ww. rozporządzeniach

¹³ Dalej: „Program SKS” lub „SKS”.

¹⁴ Dalej: „NBT”.

¹⁵ <https://www.msit.gov.pl/pl/sport/badania-i-analizy/dokumenty-strategiczne/7563,Dokumenty-strategiczne.html>. Dalej: „DI PRS 2020”. DI PRS 2020 został zaktualizowany przez Ministra w grudniu 2017 r.

¹⁶ Dalej: „Instytut Sportu”.

¹⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁸ Dz. U. poz. 2252, dalej: „rozporządzenie Ministra SiT z dnia 18 grudnia 2015 r.”. Rozporządzenie uchylono z dniem 2 października 2017 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 1801, dalej: „rozporządzenie Ministra SiT z dnia 25 września 2017 r.”. Rozporządzenie uchylono z dniem 14 września 2019 r.

²⁰ Dz. U. poz. 2222, dalej: „rozporządzenie w sprawie przekazywania środków z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów”.

²¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 688, ze zm., dalej: „ustawa o działalności pożytku publicznego”.

i ustawie oraz zostały zamieszczone na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) MSiT. Minister określił ramy programów i elementy wymagane w ww. przepisach, w tym m.in. informacje o rodzaju zadań, wnioskodawcach uprawnionych do uzyskania dofinansowania, warunkach udzielania dofinansowania, terminach i warunkach realizacji zadania. Określono w nich także m.in. czas realizacji zajęć w tygodniu oraz w przeliczeniu na grupę, dopuszczalną liczbę grup, minimalną liczbę dzieci w imprezie sportowej lub w grupie ćwiczebnej, wymagania wobec nauczycieli i trenerów prowadzących zajęcia sportowe, obowiązek prowadzenia dokumentacji potwierdzającej realizację zajęć sportowych.

Planowane wydatki na poszczególne programy i zadania określono każdorazowo w decyzjach Ministra ogłaszających programy i zadania finansowane ze środków FRKF oraz w ogłoszeniach o konkursach na realizację zadań finansowanych ze środków FZSdU.

(akta kontroli str. 403-409, 1510, 1092)

2. Minister na realizowane w latach 2016-2019 (do 30 czerwca)²² programy i zadania w zakresie upowszechniania sportu dzieci i młodzieży, w tym rozwoju ich aktywności fizycznej, przeznaczył ogółem kwotę 540 941 tys. zł, w tym: ze środków FRKF – 456 328 tys. zł oraz ze środków FZSdU – 84 613 tys. zł.

Na ww. programy i zadania w latach 2016-2018 wykorzystano łącznie 415 259 tys. zł (350 985 tys. zł z FRKF i 64 274 tys. zł z FZSdU), co stanowiło 78% wydatków na sport powszechny (sport dla wszystkich) w kwocie 532 586 tys. zł. Ogółem w 2018 r., w stosunku do roku 2016, wydatki te wzrosły o 97,3% (z 91 605 tys. zł do 180 679 tys. zł). W kolejnych latach 2016-2018 nastąpił wzrost wydatków z FRKF, które wynosiły odpowiednio: 76 944 tys. zł, 121 725 tys. zł, 152 316 tys. zł, a także wzrost wydatków z FZSdU, które wynosiły odpowiednio: 14 661 tys. zł, 21 250 tys. zł, 28 363 tys. zł.

(akta kontroli str. 16-19)

3. W latach 2016-2018 na realizację programów i zadań ze środków FRKF wykorzystano:

- 1) Program *Sport Wszystkich Dzieci* – 151 877 tys. zł, w tym: 2016 r. – 53 078 tys. zł (240 umów), 2017 r. – 42 766 tys. zł (284 umowy), 2018 r. – 56 033 tys. zł (224 umowy);
- 2) Program SKS – 92 779 tys. zł, w tym: 2017 r. – 41 902 tys. zł (17 umów, w tym jedna z operatorem krajowym i 16 z wojewódzkimi), 2018 r. – 50 877 tys. zł (20 umów, w tym dwie z operatorem krajowym i 18 z wojewódzkimi);
- 3) Program *Klub* – 100 824 tys. zł, w tym: 2016 r. – 23 864 tys. zł (2 142 umowy), 2017 r. – 37 055 tys. zł (3 347 umów), 2018 r. – 39 905 tys. zł (3 607 umów).

W ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci* na realizowane projekty i zadania wydatkowano:

- projekt *Mały Mistrz*²³ – w 2016 r. 2 779 tys. zł (13 umów, w tym jedna z operatorem krajowym i 12 z wojewódzkimi);
- projekt *Junior Sport*²⁴ – w 2016 r. 3 880 tys. zł (17 umów, w tym jedna z operatorem krajowym i 16 z wojewódzkimi);
- projekt *Lokalny Animator Sportu*²⁵ – w 2016 r. 23 000 tys. zł (jedna umowa), 2017 r. – 16 822 tys. zł (dwie umowy), 2018 r. – 22 505 tys. zł (jedna umowa)²⁶;

²² Kwoty wydatków w 2019 r. podano na podstawie kwot dofinansowania określonych w umowach podpisanych do 30 czerwca.

²³ W 2016 r. zakończono realizację projektu i w latach następnych nie był kontynuowany.

²⁴ W 2016 r. zakończono realizację projektu i w latach następnych nie był kontynuowany.

²⁵ Dalej: „projekt LAS” lub „LAS”.

²⁶ Niższe finansowanie w latach 2017-2018 związane było ze stwierdzonymi przez MSiT nieprawidłowościami w realizacji projektu w 2016 r. przez Fundację Rozwoju Kultury Fizycznej w Pucku (od 17 października 2017 r. funkcjonującą jako Fundacja Orły Sportu w Pucku), w wyniku czego wykluczono z dofinansowania zadania, co do których stwierdzono najwięcej nieprawidłowości, tj. szkolenia animatorów i zadania promocyjne.

- zadanie wspierania organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży – w 2016 r. 10 820 tys. zł (187 umów), 2017 r. – 13 080 tys. zł (265 umów), 2018 r. – 15 013 tys. zł (193 umowy);
- zadanie wspierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez polskie związki sportowe²⁷ – w 2016 r. 12 599 tys. zł (22 umowy z 22 pzs), 2017 r. – 12 864 tys. zł (21 umów z 21 pzs), 2018 r. – 18 515 tys. zł (30 umów z 28 pzs).

W 2018 r. w porównaniu do roku 2016 wzrosły wydatki Ministra o 38,8% na wspieranie organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży oraz o 47% na projekty upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowane przez pzs, natomiast nieznacznie spadły na projekt LAS (o 2,2%). W 2019 r. (do 30 czerwca) zawarto umowę na realizację projektu LAS (23 000 tys. zł), 105 umów na zadania wspierania organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży (10 361 tys. zł) oraz 29 umów na zadania wspierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs (18 560 tys. zł).

4. Badaniem objęto 25 dotacji udzielonych w ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci* oraz Programu *Klub*, tj.:

- 20 dotacji w ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci* – edycja 2016, 2017, 2018 na łączną kwotę dofinansowania 18 277,4 tys. zł, w tym: dwie dotacje²⁸ w ramach projektu *Mały Mistrz* (2016 r.), trzy dotacje²⁹ w ramach projektu *Junior Sport* (2016 r.), cztery dotacje³⁰ na wspieranie organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży (w 2016 r.), trzy dotacje³¹ na wspieranie projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs (2016 r.), pięć dotacji³² na wspieranie organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży (2017 r. i 2018 r.), trzy dotacje³³ na wspieranie projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs (2018 r.);
- pięć dotacji³⁴ w ramach Programu *Klub* na łączną kwotę dofinansowania 55 tys. zł (2018 r.).

²⁷ Dalej: „pzs”.

²⁸ Szkolny Związek Sportowy „Dolny Śląsk” we Wrocławiu, umowa nr 2016/0107/0795/Sub.B/DS.-SWD/7/MP z dnia 25 maja 2016 r. (dofinansowanie 410 tys. zł); Małopolski Szkolny Związek Sportowy w Krakowie, umowa nr 2016/0086/0966/Sub.B/DS.-SWD/7/MP z dnia 20 maja 2016 (dofinansowanie 350 tys. zł).

²⁹ Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy, umowa nr 2016/0090/0223/Sub.B/DS.-SWD/8/DW z dnia 20 maja 2016 r. (dofinansowanie 302 tys. zł); Małopolski Związek Stowarzyszeń Kultury Fizycznej, umowa nr 2016/0106/0123/Sub.B/DS.-SWD/8/DW z dnia 25 maja 2016 r. (dofinansowanie 460 tys. zł); Unia Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza, umowa nr 2016/0139/2844/Sub.B/DS.-SWD/8/DW z dnia 7 czerwca 2016 r. (dofinansowanie 100 tys. zł).

³⁰ Fundacja Ekstraklasy, umowa nr 2016/0197/3355/Sub.B/DS.-SWD/5/DW z dnia 13 lipca 2016 r. (dofinansowanie 730 tys. zł); Unia Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza, umowa nr 2016/0182/2844/Sub.B/DS.-SWD/5/KG z dnia 28 czerwca 2016 r. (dofinansowanie 40 tys. zł); Fundacja Akademia Sportu, umowa nr 2016/0312/3079/Sub.B/DS.-SWD/5/DW z dnia 21 października 2016 r. (dofinansowanie 400 tys. zł); Fundacja Polskiego Związku Badmintonu, umowa nr 2016/0228/4018/Sub.B/DS.-SWD/5/KG z dnia 17 sierpnia 2016 r. (dofinansowanie 250 tys. zł).

³¹ Związek Piłki Ręcznej w Polsce, umowa nr 2016/0149/0038/Sub.B/DS.-SWD/12/DW z dnia 13 czerwca 2016 r., (dofinansowanie 500 tys. zł); Polski Związek Koszykówki, umowa nr 2016/0181/0025/Sub.B/DS.-SWD/12/MP z dnia 29 czerwca 2016 r. (dofinansowanie 957,5 tys. zł); Polski Związek Rugby, umowa nr 2016/0155/044/Sub.B/DS.-SWD/12/KG z dnia 14 czerwca 2016 r. (dofinansowanie 900 tys. zł).

³² Polski Związek Lekkiej Atletyki, umowa nr 2017/0220/0028/Sub.B/DS.-SWD/9/JSZ z dnia 1 czerwca 2017 r. (dofinansowanie 35 tys. zł); Fundacja Ekstraklasy, umowa nr 2018/0134/3355/Sub.B/DS.-SWD/9/AM z dnia 25 kwietnia 2018 r. (dofinansowanie 400 tys. zł); Polski Związek Tenisowy, umowa nr 2018/0324/0059/Sub.B/DS.-SWD/9/AM z dnia 23 sierpnia 2018 r., (dofinansowanie 350 tys. zł); Polski Związek Lekkiej Atletyki, umowa nr 2018/0339/0028/Sub.B/DS.-SWD/9/MPL z dnia 21 maja 2018 r. (dofinansowanie 100 tys. zł); Szkolny Związek Sportowy w Warszawie, umowa nr 2018/0167/0291/Sub.B/DS.-SWD/9/MPL z dnia 10 maja 2018 r. (dofinansowanie 3 027 tys. zł).

³³ Polski Związek Lekkiej Atletyki, umowa nr 2018/0203/0028/0066/Sub.B/DS.-SWD/12/MP1 z dnia 21 maja 2018 r. (dofinansowanie 5 298,8 tys. zł); Polski Związek Koszykówki umowa nr 2018/0163/0025/Sub.B/DS.-SWD/12/MPL z dnia 8 maja 2018 r. (dofinansowanie 2 167,1 tys. zł); Polski Związek Rugby umowa nr 2018/0018/00044/Sub.B/DS.-SWD/12/AM (dofinansowanie 1 500 tys. zł).

³⁴ Uczniowski Klub Sportowy „Sorga” Zamość, umowa nr 2018/1889/8172/Sub.D/DS-KLUB/14./Isz z dnia 9 sierpnia 2018 r. (dofinansowanie 15 tys. zł); Ludowy Klub Sportowy Brzeźnica, umowa nr 2018/2593/6375/Sub.D/DS-KLUB/14/BS z dnia 10 września 2018 r. (dofinansowanie 10 tys. zł); Miejsko-Gminny Klub Sportowy IGROS w Krasnobrodzie, umowa nr 2018/1969/5086/Sub.D/DS-KLUB/14/MK z dnia 20 sierpnia 2018 r. (dofinansowanie 10 tys. zł); MMA VALE TUDO BIAŁYSTOK, umowa nr 2018/3009/Sub.D/DS-KLUB/14/BS z dnia 14 września 2018 r. (dofinansowanie 10 tys. zł); Klub Sportowy Orzeł Pawonków, umowa nr 2018/2073/5633/Sub.D/DS-KLUB/14/GF/39 z dnia 27 sierpnia 2018 r. (dofinansowanie 10 tys. zł).

Postępowania na realizację ww. programów, projektów i zadań przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami i regulacjami wewnętrznymi MSiT oraz prawidłowo udzielono dofinansowania (z wyłączeniem pięciu umów zawartych w ramach Programu *Klub*, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Objęte badaniem umowy rozliczono prawidłowo i terminowo.

(akta kontroli str. 403-413, 473-489, 1362-1366, 1510)

5. Badaniem objęto postępowania na dofinansowanie zadań w ramach Programu SKS za 2017 r. i 2018 r. Szczegółową kontrolą objęto trzy umowy³⁵ na dofinansowanie realizacji Programu SKS zawarte z operatorem krajowym programu – Instytutem Sportu (dofinansowanie ogółem 2 097,1 tys. zł) oraz sześć umów zawartych z operatorami wojewódzkimi programu³⁶ (dofinansowanie ogółem 24 750,7 tys. zł). Ocena formalna i merytoryczna wniosków została przeprowadzana przez członków komisji oceniającej prawidłowo, w oparciu o zasady oceny Programów SKS na 2017 r. i 2018 r. (z wyłączeniem trzech umów na realizację w 2017 r. zadań operatora wojewódzkiego programu, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”). Objęte badaniem umowy rozliczono prawidłowo i terminowo.

(akta kontroli str. 1524-1776, 1777-1986, 1987-2194, 2195-2196)

6. Na realizację zadań „Sport dla Wszystkich”, działanie „Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży” ze środków FZSdU wykorzystano:

- Program powszechnej nauki pływania *Umiem Pływać*³⁷ – w 2016 r. 12 550 tys. zł (265 umów), 2017 r. – 13 856 tys. zł (201 umów), 2018 r. – 18 952 tys. zł (244 umowy);
- zajęcia sportowe dla uczniów ukierunkowane na upowszechnianie sportów zimowych – w 2016 r. 2 111 tys. zł (95 umów), 2017 r. – 2 488 tys. zł (99 umów), 2018 r. – 4 503 tys. zł (168 umów);
- zajęcia sportowe dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej³⁸ – w 2017 r. 4 904 tys. zł (126 umów), 2018 r. – 4 906 tys. zł (123 umowy).

W 2018 r. w porównaniu do roku 2016 wydatki w ww. grupach wzrosły odpowiednio o 51%, 113,3% i 0,04%.

(akta kontroli str. 18-19, 20-23, 307-391)

7. Kontrolą objęto konkursy na 2017 r. i 2018 r. na dofinansowanie ze środków FZSdU zadania „Sport dla wszystkich”, działanie „Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży” dotyczącego organizacji zajęć sportowych dla uczniów. Badaniem objęto 15 dotacji³⁹ na

³⁵ Umowy: nr 2017/0015/0223/Sub.B/DS.-SKS/10,15/MPI z dnia 27 lutego 2017 r. (dofinansowanie 615,8 tys. zł); nr 2018/0004/0223/Sub.B/DS.-SKS/10,15/AM z dnia 12 lutego 2018 r. (dofinansowanie 847,6 tys. zł); nr 2018/0359/0223/Sub.B/DS.-SKS/10,15/AM z dnia 24 września 2018 r. (dofinansowanie 633,6 tys. zł).

³⁶ Z Małopolskim Szkolnym Związkiem Sportowym (umowa nr 2017/0001/0966/Sub.B/DS.-SKS/10,15/KG z dnia 13 lutego 2017 r., dofinansowanie 3 666,6 tys. zł); Dolnośląską Federacją Sportu we Wrocławiu (umowa nr 2017/0008/0072/Sub.B/DS.-SKS/10,15/MPI z dnia 13 lutego 2017 r., dofinansowanie 3 186,4 tys. zł); Wojewódzkim Szkolnym Związkiem Sportowym w Gdańsku (umowa nr 2017/0009/5545/Sub.B/DS.-SKS/10,15/KG z dnia 22 lutego 2017 r., dofinansowanie 2 493,9 tys. zł); Unią Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza (umowa nr 2018/0003/2844/Sub.B/DS.-SKS/10,15/MPL z dnia 12 lutego 2018 r., dofinansowanie 6 101,8 tys. zł); Śląskim Szkolnym Związkiem Sportowym w Katowicach (umowa nr 2018/0014/5546/Sub.B/DS.-SKS/10,15/ISz z dnia 15 lutego 2018 r., dofinansowanie 4 568,8 tys. zł); Szkolnym Związkiem Sportowym „Wielkopolska” (umowa nr 2018/0007/2081/Sub.B/DS.-SKS/10,15/ISz z dnia 15 lutego 2018 r., dofinansowanie 4 733,3 tys. zł).

³⁷ Dalej: „Program *Umiem Pływać*”.

³⁸ Zadanie realizowane przez Ministra od 2017 r.

³⁹ Umowa nr 2018/0163/2847/ZSdU/DS/402/GF z dnia 7 marca 2018 r. z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu (dofinansowanie 1 500 tys. zł); umowa nr 2018/0222/0072/ZSdU/DS/413/GF z dnia 5 kwietnia 2018 r. z Dolnośląską Federacją Sportu we Wrocławiu (1 600 tys. zł); umowa nr 2018/0177/2844/ZSdU/DS/562/GF z dnia 16 marca 2018 r. z Unią Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza w Warszawie (920 tys. zł); umowa nr 2018/0002/7312/ZSdU/DS/300/GF z dnia 22 stycznia 2018 r. ze Stowarzyszeniem Biegów Przeszkodowych, Terenowych i Ekstremalnych w Olsztynie (420 tys. zł); umowa nr 2018/0012/2844/ZSdU/DS/194/GF z dnia 25 stycznia 2018 r. z Unią Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza w Warszawie (dofinansowanie 250 tys. zł); umowa nr 2018/0021/0577/ZSdU/DS/52/GF z dnia 6 lutego 2018 r. z Salezjańską Organizacją Sportową RP w Warszawie (dofinansowanie 180 tys. zł); umowa nr 2018/0244/3099/ZSdU/DS/573/GF z dnia 12 kwietnia 2018 r. Fundacją LOTTO (600 tys. zł); umowa nr 2018/0270/0759/ZSdU/DS/510/GF z dnia 19 kwietnia 2018 r. ze Szkolnym Związkiem Sportowym w Radomiu (dofinansowanie 350 tys. zł); umowa nr 2018/0372/3355/ZSdU/DS/942/GF z dnia 7 maja 2018 r. z Fundacją Ekstraklasy w Warszawie (dofinansowanie 230 tys. zł); umowa nr 2017/0171/0072/ZSdU/DS/410/GF z dnia 27 marca 2017 r. z Dolnośląską Federacją Sportu we Wrocławiu (dofinansowanie 1 200 tys. zł); umowa nr 2017/0101/2847/ZSdU/DS/420/GF z dnia 20 marca 2017 r. z Kujawsko-Pomorskim Związkiem Pływackim w Toruniu (dofinansowanie 1 000 tys. zł); umowa nr 2017/0036/0013/ZSdU/DS/138/GF z dnia 27 lutego 2017 r. z Polskim Związkiem Hokeja na Lodzie w Warszawie (dofinansowanie 150 tys. zł); umowa

łącną kwotę 9 900 tys. zł, w tym: pięć dotacji w ramach Programu *Umiem Pływać*, pięć dotacji w ramach zajęć sportowych dla uczniów ukierunkowanych na upowszechnianie sportów zimowych, pięć dotacji w ramach zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. Objęte badaniem umowy rozliczono prawidłowo i terminowo.

(akta kontroli str. 403-413, 473-489, 1362-1366, 1510)

8. W dniu 19 maja 2017 r. pomiędzy Ministrem, rektorem AWF w Warszawie i Instytutem Sportu zostało zawarte porozumienie w zakresie współpracy przy tworzeniu i prowadzeniu Narodowej Bazy Talentów, wynikające z realizowania przez Instytut Sportu zadania publicznego pn. „Narodowa Baza Talentów – elektroniczne narzędzie gromadzenia i analizy danych populacyjnych z zakresu poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży”⁴⁰. Na ww. zadanie Minister udzielił Instytutowi Sportu dotacji z budżetu państwa część 25 – Kultura fizyczna w łącznej kwocie 1 000 tys. zł, w tym 200 tys. zł w 2017 r., 400 tys. zł w 2018 r. i 400 tys. zł w 2019 r. Dotacje zostały wykorzystane przez Instytut Sportu w całości.

Szczegółowym badaniem objęto trzy umowy dotacji na realizację NBT w 2017 r. i 2018 r. Dotacje zostały prawidłowo udzielone oraz prawidłowo i terminowo rozliczone (z wyłączeniem umowy na 2018 r., co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”).

(akta kontroli str. 1355-1357, 2241-2276, 2277-2310, 2401)

9. W latach 2016-2019 (do 14 października 2019 r.) Minister przeprowadził osiem kontroli u beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie z budżetu państwa, FRKF i FZSdU w zakresie rozwijania sportu i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w ramach sportu powszechnego. Dodatkowo w latach 2018-2019 przeprowadzono 118 kontroli zadań dofinansowanych z FRKF w ramach Programu *Klub 2017* i Programu *Klub 2018*. W ramach kontroli badano zadania dotyczące rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in.: nieprawidłowego wydatkowania środków po terminie obowiązywania umowy, nieprowadzenia wyodrębnionej ewidencji środków otrzymanych z dotacji i wydatków dokonywanych z tych środków, niecelowego wykorzystania środków dotacji, nierzetelnego opisywania dowodów księgowych, sfinansowania zobowiązań po terminie realizacji zadań publicznych, stosowania niejasnych, niejednoznacznych kryteriów odnośnie sposobu realizowania zakupów towarów i usług oraz kryteriów wyboru i wynagradzania organizatorów. Sformułowane – w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami – wnioski i zalecenia w większości przypadków przyjęto do realizacji. Minister wniósł również o zwrot kwot w łącznej wysokości 9 057,7 tys. zł m.in. z tytułu wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem lub niewykorzystania części dotacji, dotyczących realizacji zadań w ramach sportu dla wszystkich oraz sportu wyczynowego.

(akta kontroli str. 57-71, 74-96, 99-111)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przyjęcie przez przewodniczącego komisji oceniającej do spraw opiniowania wniosków na realizację zadań Programu SKS na 2017 r. oceny wniosków dokonanych przed powołaniem tej komisji.

Stwierdzono, że trzy wnioski o dofinansowanie – złożone w ramach Programu SKS na 2017 r. na realizację zadań operatora wojewódzkiego programu⁴¹, znajdujące się

nr 2017/0020/2844/ZSdU/DS/151/GF z dnia 10 lutego 2017 r. z Unią Związków Sportowych Warszawy i Mazowsza w Warszawie (dofinansowanie 100 tys. zł), umowa nr 2017/0278/3099/ZSdU/DS/558/GF z dnia 12 kwietnia 2017 r. z Fundacją LOTTO Milion Marzeń w Warszawie (dofinansowanie 800 tys. zł), umowa nr 2017/0276/0291/ZSdU/DS/605/GF z dnia 10 kwietnia 2017 r. ze Szkolnym Związkiem Sportowym w Warszawie (dofinansowanie 600 tys. zł).

⁴⁰ Umowa nr 2017/0410/0305/UDot/DS. z dnia 8 czerwca 2017 r.; umowa nr 2018/0465/0305/UDot/01/DS. z dnia 28 czerwca 2018 r.; umowa nr 2019/0403/0305/UDot/01/DS. z dnia 4 czerwca 2019 r. na realizację zadania pn. „Administracja oraz rozwój projektu Narodowa Baza Talentów – elektronicznego narzędzia do gromadzenia i analizy danych populacyjnych dotyczących stanu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży”.

⁴¹ Nr ewid. 00067 na kwotę 2 681 490 zł Wojewódzkiego Szkolnego Związku Sportowego w Gdańsku (ocena punktowa 72); nr ewid. 00197 na kwotę 3 234 000 zł Dolnośląskiej Federacji Sportu we Wrocławiu (ocena punktowa 81); nr ewid. 00120 na kwotę 3 863 200 zł Małopolskiego Szkolnego Związku Sportowego w Krakowie (ocena punktowa 72).

w dokumentacji udzielonego i rozliczonego dofinansowania – zostały ocenione przez członków komisji oceniającej w dniu 11 stycznia 2017 r., pomimo że Minister powołał tę komisję dzień później, tj. w dniu 12 stycznia 2017 r.⁴² Oceny dokonało dwóch członków komisji, której przewodniczącym był dyrektor Departamentu Sportu dla Wszystkich (DS).

Dyrektor DS pan Dariusz Buza stwierdził, że ocenę wniosków przygotowano zgodnie z kryteriami określonymi w ogłoszeniu naborowym i dokonali jej członkowie komisji oceniającej. Komisja w dniu 16 stycznia 2017 r. ostatecznie zatwierdziła rekomendację dla ocenianych wniosków. Braki w protokołach oceny (brak wpisu daty i kwoty przyznanej dotacji) miały charakter wyłącznie techniczny i nie miały wpływu na ostateczne rozstrzygnięcie i dokonaną ocenę.

Zdaniem NIK dokonanie oceny wniosków przed powołaniem komisji oceniającej wynikało z niedostatecznego nadzoru nad procesem przeprowadzania oceny wniosków.

(akta kontroli str. 460-461, 462-470, 471-472)

2. Nierzetelnie oceniono pięć wniosków złożonych w ramach Programu *Klub* na 2018 r. w zakresie spełniania kryterium udziału uczestników o niższym statusie ekonomicznym.

Stwierdzono, że wnioskowi⁴³ przyznano punkty w kryterium „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym”, pomimo że w złożonych wnioskach (i załącznikach) brak jest informacji o udziale uczestników o niższym statusie ekonomicznym. Kryterium zostało określone w Programie *Klub* na rok 2018⁴⁴ oraz w Protokole oceny wniosku na rok 2018 Program „Klub” 2018, stanowiącym załącznik nr 2 do decyzji nr 11 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 23 stycznia 2018 r.⁴⁵

Dyrektor DS pan Dariusz Buza stwierdził, że w odniesieniu do przedmiotowego kryterium brano pod uwagę informację o pobieraniu opłat przez uczestników, przy czym brak opłaty traktowano jako nieograniczony dostęp do zorganizowanej aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Protokół oceny wniosku zawierał dwa osobne kryteria „wysokość ewentualnych opłat pobieranych od uczestników programu” i „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym” (z osobną punktacją w zakresie 0-5 pkt.). Dyrektor wskazał także, że większość objętych kontrolą klubów funkcjonuje w małych środowiskach, tj. wsiach i miasteczkach, gdzie stopa życiowa jest niższa niż w miastach wojewódzkich, co wpływa na status ekonomiczny beneficjentów.

Zdaniem NIK kryterium „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym” nie zawiera się w kryterium „brak pobierania opłat”. Protokół oceny wniosku zawierał dwa osobne kryteria „wysokość ewentualnych opłat pobieranych od uczestników programu (składki członkowskie itp.)” i „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym”, z odrębną punktacją po 0-5 pkt., i dlatego powinny być one oddzielnie brane pod uwagę przy ocenie wniosku.

(akta kontroli str. 502-618)

3. Minister nierzetelnie zweryfikował rozliczenie zadania na administrację i rozwój projektu Narodowa Baza Talentów za 2018 r. realizowanego przez Instytut Sportu w zakresie wprowadzenia funkcjonalności platformy NBT.

⁴² Decyzją nr 4 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 stycznia 2017 r. w sprawie powołania i trybu działania Komisji oceniającej do spraw opiniowania wniosków konkursowych składanych do Departamentu Sportu dla Wszystkich na dofinansowanie w 2017 roku zadań z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu „Szkolny Klub Sportowy” (Dz. Urz. Ministra SiT poz. 7).

⁴³ Wniosek nr 8144300 złożony przez Uczniowski Klub Sportowy „Sorga” Zamość – przyznano w kryterium 4 pkt; wniosek nr 8223037 złożony przez Ludowy Klub Sportowy Brzeźnica – przyznano w kryterium 4 pkt; wniosek nr 8282123 złożony przez Miejsko-Gminny Klub Sportowy IGROS w Krasnobrodzie – przyznano w kryterium 3 pkt; wniosek nr 8282852 złożony przez MMA VALE TUDO BIAŁYSOK – przyznano w kryterium 4 pkt, wniosek nr 8285829 złożony przez Klub Sportowy Orzeł Pawonków – przyznano w kryterium 2 pkt.

⁴⁴ Ogłoszonego decyzją nr 21 Ministra SiT z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie ogłoszenia Programu „Klub” na rok 2018 w ramach rozwijania sportu poprzez wspieranie przedsięwzięć z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży (Dz. Urz. Ministra SiT poz. 31, ze zm.).

⁴⁵ Decyzja nr 11 Ministra SiT z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie powołania i trybu działania Komisji do spraw opiniowania wniosków składanych do Departamentu Sportu dla Wszystkich w ramach naboru wniosków na dofinansowanie w 2018 roku zadań z zakresu upowszechniania sportu dzieci i młodzieży ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu „Klub” (Dz. Urz. Ministra SiT poz. 13, ze zm.).

Zgodnie z pkt IV.5 oferty Instytutu Sportu z dnia 7 lutego 2018 r. (NZP.081.2.2018) na administrację i rozwój projektu NBT w 2018 r., platforma powinna być rozbudowana o kolejne funkcjonalności, tj.:

- 1) „Wyszukiwarka Trenerów” – według zadanych kryteriów: lokalizacja geograficzna (województwo, powiat, gmina), wiek uczestników zajęć, płeć uczestników zajęć, dyscypliny sportowe;
- 2) „Wyszukiwarka Talentów” – według zadanych kryteriów: lokalizacja geograficzna, płeć, wysokość ciała, masa ciała, wyniki kolejnych testów sprawnościowych;
- 3) Rozbudowa modułu „Analiza” – o dodatkowe kryteria lokalizacji geograficznej (województwo, powiat, gmina), wykresy;
- 4) „Forum trenerów” – możliwość tworzenia grup tematycznych mających na celu wymianę doświadczeń oraz komunikację między trenerami biorącymi udział w projekcie Narodowa Baza Talentów;
- 5) „Kalendarz sportowy” – narzędzie połączone z geolokalizacją, umożliwiające tworzenie wydarzeń sportowych, które jednocześnie będą zaproszeniem dla innych trenerów w tej samej lokalizacji.

W sprawozdaniu Instytutu Sportu do umowy nr 2018/0465/0305/UDot/01/DS z 28 czerwca 2018 r. (z dnia 30 stycznia 2019 r.) wskazano, że ww. zmiany funkcjonalności platformy Narodowa Baza Talentów zostaną wprowadzone na przełomie marca i kwietnia 2019 r.

Dyrektor DS pan Dariusz Buza stwierdził, że prace programistyczne zakończono na początku czerwca 2018 r. Wersja 2.0 serwisu posiada na dzień kończący okres sprawozdawczy następujące funkcjonalności: analizowanie kont trenerskich, wyszukiwarka uzdolnionych użytkowników, wyszukiwarka trenerów, komunikator, forum trenerów, kalendarz sportowy. Do końca 2018 r. wersja 2.0 była w fazie testów funkcjonalnych. Ww. funkcjonalności wraz z wersją NBT 2.0 działają i są sukcesywnie wdrażane do ogólnego użytku. W ramach funkcjonalności platformy NBT 2.0 działają beneficjenci Programu *Skaut* od września 2019 r., wersja 2.0 obejmuje Narodowy Program Rozwoju Kolarstwa, poziom pierwszy – upowszechnianie sportu w szkołach kolarskich. Niezależnie od tego, wersja NBT 2.0 sukcesywnie obejmować będzie kolejne obszary – do końca listopada wszystkich uczestników programu SKS, projektów związkowych, a do końca br. – wszystkich użytkowników serwisu.

Zdaniem NIK przy rozliczaniu dotacji powinna być brana pod uwagę faktyczna realizacja zakresu oferty, z której wynika, że zakładane funkcjonalności miały zostać wprowadzone.

(akta kontroli str. 2405-2406, 2407-2410)

OCENA CZĄSTKOWA

Minister ogłosił programy oraz konkursy w zakresie upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży, w tym rozwoju ich aktywności fizycznej, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Prawidłowo realizowano postępowania na realizację zadań publicznych związanych z rozwijaniem sportu i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży ze środków FRKF w ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci* (na 2016, 2017 i 2018 r.), Programu SKS (na 2017 r. i 2018 r.), Programu *Klub* (na 2018 r.) oraz konkursów na 2017 r. i 2018 r. na dofinansowanie ze środków FZSdU organizacji zajęć sportowych dla uczniów. Minister udzielił dofinansowania zgodnie z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz terminowo rozliczał dofinansowane zadania.

W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) Minister na realizowane programy i zadania dotyczące rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży przeznaczył kwotę 540,9 mln zł. Na ww. programy i zadania w latach 2016-2018 wydatkował ogółem 415,3 mln zł (351 mln zł z FRKF i 64,3 mln zł z FZSdU), co stanowiło 78% wydatków MSiT na sport powszechny (532,6 mln zł). NIK pozytywnie ocenia zwiększenie przez Ministra w latach 2016-2018 o 97,3% wydatków na upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży, w tym rozwój ich aktywności fizycznej (z 91,6 mln zł do 180,7 mln zł). Największe zrealizowane wydatki dotyczyły Programu *Sport Wszystkich Dzieci* – 151,9 mln zł, Programu *Klub* – 100,8 mln zł i Programu SKS – 92,8 mln zł.

W 2017 r. w ramach współpracy Ministra z Instytutem Sportu i AWF w Warszawie uruchomiono Narodową Bazę Talentów – narzędzie wykorzystywane w identyfikacji talentów sportowych, mające na celu gromadzenie wyników testów sprawnościowych dzieci i młodzieży. W latach 2017-2019 na realizację NBT Minister przeznaczył 1 mln zł.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnej oceny pięciu wniosków złożonych w ramach Programu Klub na 2018 r. w zakresie spełniania kryterium „udział uczestników o niższym statusie ekonomicznym” oraz przyjęcia przez przewodniczącego komisji oceniającej do spraw opiniowania zadań Programu SKS na 2017 r. oceny wniosków dokonanych przed powołaniem tej komisji. Ponadto nierzetelnie zweryfikowano rozliczenie zadania na administrację i rozwój projektu NBT za 2018 r. realizowanego przez Instytut Sportu w zakresie braku wprowadzenia zakładanych funkcjonalności platformy NBT (m.in. Wyszukiwarka Trenerów, Wyszukiwarka Talentów). Nieprawidłowości te miały przede wszystkim charakter formalny i nie miały istotnego wpływu na kontrolowaną działalność.

OBSZAR

2. Efekty realizacji programów dotyczących rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

1. W Programie Rozwoju Sportu do roku 2020, w ramach Celu szczegółowego 1 *Zapewnienie warunków i oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia* w zakresie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży zaplanowano cztery strategiczne wskaźniki rozwoju sportu:

- wskaźnik 9 *Odsetek dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat podejmujących aktywność fizyczną*⁴⁶ w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO; wartość bazowa 21,5% (2013 r.), wartość docelowa 27% (2020 r.);
- wskaźnik 10 *Odsetek dziewcząt w wieku 11-17 lat podejmujących aktywność fizyczną*⁴⁷ w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO w stosunku do analogicznego odsetka chłopców (chłopcy=100); wartość bazowa 53,3% (2013 r.), wartość docelowa 60% (2020 r.);
- wskaźnik 11 *Odsetek młodzieży w wieku 15-17 lat podejmujących aktywność fizyczną*⁴⁸ w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO; wartość bazowa 13,5% (2013 r.); wartość docelowa 16% (2020 r.);
- wskaźnik 12 *Odsetek uczniów w wieku 11-17 lat uczestniczących we wszystkich lub prawie wszystkich lekcjach wychowania fizycznego*; wartość bazowa 73,8% (2013 r.), wartość docelowa 78% (2020 r.).

W Sprawozdaniach z realizacji PRS 2020 za lata 2016-2018 nie monitorowano corocznie osiągniętych wartości ww. wskaźników, ponieważ – jak wskazała dyrektor Biura Ministra pani Joanna Żukowska-Easton – opierają się na danych zebranych w ramach badań HBSC realizowanych przez WHO, które jest przeprowadzane w państwach WHO co cztery lata. Podstawą określenia wartości bazowych w PRS 2020 były wyniki badania przeprowadzonego w 2014 r. Kolejna edycja została przeprowadzona w 2018 r. Raport międzynarodowy z edycji 2018 nie został dotychczas opublikowany przez WHO. Natomiast raport krajowy dla Polski został opublikowany przez Instytut Matki i Dziecka w kwietniu 2019 r. W związku z powyższym niemożliwe było podanie nowych wartości tych wskaźników w sprawozdaniach z PRS 2020 za 2016 r., 2017 r. i 2018 r. Ponadto dyrektor Biura Ministra wskazała, że w przypadku wskaźnika 12 nie ma nowych danych, ponieważ kwestionariusz HBSC w edycji 2018 nie zawierał pytań dotyczących uczestnictwa w lekcjach wychowania fizycznego pozwalających na przedstawienie wartości tego wskaźnika.

(akta kontroli str. 856-860, 861-943, 1372-1476)

W 2018 r. na zlecenie Ministra Instytut Matki i Dziecka – polski operator badań HBSC – przeprowadził badanie aktualnej oceny aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w wieku 3-19

⁴⁶ W czasie wolnym.

⁴⁷ Z uwzględnieniem szkolnych zajęć wychowania fizycznego.

⁴⁸ Z uwzględnieniem szkolnych zajęć wychowania fizycznego.

lat w Polsce⁴⁹ realizowane na podstawie wyników badań Childhood Obesity Surveillance Initiative (COSI) dla dzieci w wieku 8 lat oraz według protokołu HBSC dla dzieci w wieku 11-17 lat. Ze sporządzonego raportu końcowego pn. *Aktualna ocena poziomu aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w wieku 3-19 lat w Polsce* wynika, że w 2018 r. uzyskano jeden strategiczny wskaźnik realizacji PRS 2020 w zakładanej wartości docelowej na 2020 r., tj. wskaźnik 10 w 2018 r. wynosił 72,9%, przy zakładanej 60% wartości docelowej. Zgodnie z ww. raportem odsetek dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat podejmujących aktywność fizyczną (MVPA), co najmniej 60 minut dziennie przez 7 dni w tygodniu wynosi ogółem 15,6% (wskaźnik 9), a odpowiednio odsetek młodzieży w wieku 15-17 lat – 11,15% (wskaźnik 11). Z powyższego wynika spadek wartości ww. wskaźników w stosunku do ich wartości bazowej z 2013 r. przyjętej w PRS 2020, wynoszącej odpowiednio: 21,5% i 13,5%.

(akta kontroli str. 167-200, 861-864, 1228-1259, 1260-1346)

W dniu 20 sierpnia 2019 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację PRS 2020⁵⁰, w której obniżono wartości docelowe wskaźnika 9 (na 21,5%) i 11 (na 13,5%), natomiast wskaźnik 12 został przeniesiony do wskaźników kontekstowych (wskaźnik 6).

W 2018 r. na zlecenie Ministra konsorcjum: IDEA Instytut Sp. z o.o. oraz Fundacja IDEA Rozwoju sporządziło raport pn. „Ewaluacja Programu Rozwoju Sportu do roku 2020”. W raporcie wskazano 17 wniosków i 17 rekomendacji w zakresie aktualizacji PRS 2020 oraz sposób wdrożenia i termin realizacji: 2018 r. – aktualizacja PRS 2020 i DI PRS 2020 lub „w przyszłym okresie programowania”. Sformułowano m.in. wniosek: *Część mierników strategicznych PRS pozostaje poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania interwencji i rekomendacji: Rezygnacja (wskaźników) pozostających poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania PRS (związanych z wizją i misją programu – długość życia w zdrowiu kobiet i mężczyzn); wniosek: Pogarszające się wskaźniki dotyczące aktywności fizycznej społeczeństwa i rekomendację: Podjęcie bliższej współpracy z MEN w celu ściślejszej koordynacji polityki sportowej z polityką edukacyjną.*

Były Minister Sportu i Turystyki pan Witold Bańka poinformował, że przyczynami obniżenia wartości docelowych wskaźników 9 i 11 w aktualizacji PRS 2020 były przedstawione w raporcie Instytutu Matki i Dziecka wyniki badań aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, które potwierdzają obserwacje MSiT o malejącej aktywności fizycznej najmłodszych. Podobne trendy mają miejsce, m.in. zgodnie z danymi podawanymi przez organizację Active Healthy Kids, w większości państw UE i świata. Problem ten jest wyraźny zarówno w państwach rozwiniętych (np. USA), jak i rozwijających się (np. Meksyk). Trendy te są związane ze zmianą stylu życia i zwiększaniem się liczby alternatyw spędzania wolnego czasu przez dzieci, w tym rozwoju technologii cyfrowych. Warto także zauważyć, że choć autorzy raportu wskazują na spadek w badaniu HBSC (w porównaniu do 2014 r.) średniego wskaźnika aktywności fizycznej MVPA, to dotyczył on tylko niektórych grup młodzieży. Byli to chłopcy w trzech grupach wieku (11-, 13- i 15-letni) oraz dziewczęta 11-letnie. W dwóch starszych grupach dziewcząt nie zanotowano statystycznie istotnych różnic, z tendencją do poprawy w 2018 r. ($p=0,155$ dla 13-latek i $p=0,212$ dla 15-latek). Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest fakt, że MSiT w swoich działaniach kładzie szczególny nacisk na aktywność fizyczną dziewczynek. W aktualizacji PRS 2020 obniżono wartości docelowe ww. wskaźników, ponieważ aktualne wyniki badań wskazują, że nie będzie możliwe osiągnięcie wartości planowanych w trakcie prac nad PRS 2020 w 2015 r.

(akta kontroli str. 241-276, 755-855, 856-860, 861-943, 1347-1350, 1367-1371)

2. Ministerstwo odstąpiło od monitorowania realizacji dwóch strategicznych wskaźników PRS 2020 dotyczących szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, tj. wskaźnika 20 *Odsetek szkół mających dostęp do sali gimnastycznej* oraz wskaźnika 21 *Odsetek szkół mających dostęp do jakiegokolwiek boiska lub urządzenia sportowego*, pomimo że w latach 2016-2019 (I połowa) dofinansowano z FRKF realizację szkolnych inwestycji sportowych w kwocie 711 475 tys. zł i wydatkowano 466 561 tys. zł. MSiT zwracało się do Ministra

⁴⁹ Na podstawie umowy nr 2108.108/3490/BO//BM z dnia 10 października 2018 r. Na realizację zlecenia poniesiono wydatki w kwocie 99 tys. zł.

⁵⁰ Uchwała nr 83 Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2019 r. w sprawie aktualizacji Programu Rozwoju Sportu do roku 2020 (M. P. poz. 905). Uchwała weszła w życie z dniem 2 października 2019 r. i zastąpiła PRS 2020.

Edukacji Narodowej o przekazanie danych do ww. wskaźników w ramach prac nad sprawozdaniem z realizacji PRS 2020 za 2016 r. i za 2017 r. MEN w obu przypadkach informował, że przekazanie danych nie jest w danej chwili możliwe z powodu braków danych w Systemie Informacji Oświatowej (SIO) i nastąpi w późniejszym okresie. MEN w piśmie z 16 marca 2018 r. wskazał, że dane dotyczące szkół mających dostęp do sali gimnastycznej oraz odsetka szkół mających dostęp do urządzeń sportowo-rekreacyjnych zostaną przesłane w czerwcu 2018 r. (danych tych nie przekazano). Po tym terminie MSiT nie zwracało się do MEN o ww. dane. W aktualizacji PRS 2020 ww. wskaźniki usunięto ze strategicznych wskaźników realizacji PRS 2020.

(akta kontroli str. 856-860, 861-881, 1095-1096, 1371)

W sprawozdaniach z realizacji PRS 2020 w 2016 r., 2017 r. i 2018 r. dla narzędzia DI PRS 2020 nr 1 *Prowadzenie działań w zakresie upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży*, wartość miernika: *Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach upowszechniania sportu* – w 2016 r. wyniosła 1 173 124 (przy planowanej 800 tys.); w 2017 r. 1 255 822 (przy planowanej 775 tys.); w 2018 r. 1 539 656 (nie określono planowanej wartości). Dla narzędzia nr 2 *Prowadzenie działalności promującej sport w społeczeństwie*, wartość miernika: *Liczba odbiorców projektów promujących sport w społeczeństwie* – w 2016 r. wyniosła 524 498 (przy planowanej 510 tys.), w 2017 r. wyniosła 2 558 900 (przy planowanej 500 tys.), a w 2018 r. wyniosła 23 094 438 (nie określono planowanej wartości). Dla narzędzia nr 9 *Wsparcie rozwoju ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na potrzeby sportu dla wszystkich*, wartość miernika: *Liczba wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych obiektów sportowych na potrzeby sportu dla wszystkich* – w 2016 r. wyniosła 487 (przy planowanej 400); w 2017 r. wyniosła 548 (przy planowanej 550); w 2018 r. wyniosła 1 049 (nie określono planowanej wartości miernika). W obowiązującej aktualizacji DI PRS 2020 z grudnia 2017 r. nie określono na lata 2018-2020 wartości planowanej mierników dla narzędzi nr 1, 2, 9 oraz innych narzędzi przyjętych w DI PRS 2020 (określono wartości planowane mierników tylko dla niektórych narzędzi – nr 16 i 23 na 2018 r., nr 29 na lata 2018-2020, nr 33 – na 2018 r. i 2019 r.).

(akta kontroli str. 755-855, 1093-1096, 1391-1442, 1445-1476)

3. Zgodnie ze Sprawozdaniem z wykonania planu działalności Ministra za 2016 r. miernik *Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu w danym roku (osób)* osiągnięto w liczbie 1 173 124 osób, przy planowanej 800 tys. W sprawozdaniu za 2017 r. miernik *Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu w danym roku* osiągnięto w liczbie 1 547 033 osób, przy planowanej 702 tys. W Sprawozdaniu za 2018 r. dla miernika *Liczba uczestników dofinansowanych zadań z zakresu sportu dzieci i młodzieży (w os.)* wskazano osiągniętą wartość 855 370 osób, przy planowanej 810 500.

(akta kontroli str. 703-743, 884)

4. Zakładane cele w zakresie upowszechniania sportu dzieci i młodzieży, w tym ich aktywności fizycznej, Minister określił w programach i zadaniach finansowanych ze środków FRKF: *Sport Wszystkich Dzieci*, SKS, *Klub* (oraz w poszczególnych projektach i zadaniach: *Mały Mistrz*, *Junior Sport*, LAS, zadaniach organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży oraz zadaniach upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs)⁵¹. W konkursach na realizację programów i zadań ze środków FZSdU określono priorytety realizacji⁵², a w Programie *Umiem Pływać* – cele⁵³. W ww. programach i zadaniach cele nie były określone w sposób mierzalny, nie określono wskaźników oceny

⁵¹ Głównymi celami Programu *Sport Wszystkich Dzieci* były: 1) upowszechnianie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży; 2) wyrównywanie szans dzieci i młodzieży w dostępie do usystematyzowanej aktywności fizycznej; 3) promocja zdrowego i aktywnego stylu życia; 4) dokonanie zmiany modelu zachowań społecznych wobec aktywności fizycznej.

⁵² Priorytetowo traktowano wnioski, w których m.in.: zaplanowano prowadzenie zajęć na obszarze całego województwa, wskazano udział środków samorządowych, uwzględniono udział uczniów zamieszkałych w miejscowościach, w których nie ma krytej pływalni (w zakresie Programu *Umiem Pływać*).

⁵³ M.in. upowszechnianie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, nabycie przez dzieci podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka przeciwdziałania i korygowanie wad postawy, zapobieganie zjawiskom patologii społecznych, wyrównywanie szans w dostępie do infrastruktury sportowej poprzez objęcie programem w szczególności uczniów zamieszkałych w miejscowościach, w których nie ma pływalni.

realizacji zakładanych celów tych programów i zadań oraz efektów, jakie ma przynieść ich realizacja w zakresie wzrostu (poprawy) aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Minister nie przyjął narzędzi do pomiaru wzrostu lub poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży w ww. programach i zadaniach.

Były Minister Sportu i Turystyki pan Witold Bańka poinformował, że wszystkie programy i projekty realizowane w obszarze sportu powszechnego skierowane do dzieci i młodzieży miały na celu aktywizację tej grupy społeczeństwa. Aktywność fizyczna niezależnie od poziomu i formy implementowania w każdym przypadku stanowi wartość dodaną wpływającą na wzrost/poprawę aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Dzięki działaniom Ministerstwa bezpośredni beneficjenci otrzymywali „systematyczną dawkę dodatkowego ruchu” będącą kolejnym bodźcem kształtującym sprawność fizyczną (bądź jedynym, jeśli mówimy o uczestnikach dotychczas nieaktywnych). W odniesieniu do działań Ministerstwa, głównym czynnikiem determinującym wzrost lub poprawę aktywności fizycznej były wskaźniki ilościowe i terytorialne. Wymiernym wskaźnikiem w tym zakresie była liczba dzieci i młodzieży, którzy – dzięki programom Ministra – mają „systematyczną dawkę dodatkowego ruchu” oraz obszar i zakres implementowania takich działań (wszystkie województwa, gminy i powiaty). Niezależnie od tego Programy *Sport Wszystkich Dzieci*, *Klub*, *SKS*, Program *Umiem Pływać*, dzięki swojej konstrukcji (opartej na stosownych diagnozach), były zaadresowane zgodnie z zapotrzebowaniem społecznym. Programy *Klub* oraz *SKS* to nowe działania, które realizowane są w skali dotąd nie notowanej (od początku istnienia Ministerstwa Sportu i Turystyki). Zakładały one w szczególności implementowanie aktywności fizycznej w środowiskach, gdzie istnieją do tego największe możliwości: w klubach sportowych oraz w szkołach. Precyzyjne założenia konstrukcyjne (np. dotyczące Programu *SKS*) pozwoliły dotrzeć do 100% powiatów oraz 93% gmin, a grupy ćwiczebne utworzono w prawie 10 tys. szkół, z czego w blisko 6,7 tys. szkół podstawowych, co stanowi 46% wszystkich szkół podstawowych w kraju. Program powszechnej nauki pływania *Umiem Pływać* dociera do ponad 100 tys. dzieci z klas I-III szkół podstawowych. Wspólnie z administracją samorządową (realizacja programu odbywała się na terenie ponad 350 pływalni z 579 funkcjonujących w Polsce) wspierany był pierwszy krok pływacki, który w wielu przypadkach może uratować życie.

(akta kontroli str. 1347-1350, 1367-1371)

5. Realizacja projektów *Mały Mistrz*, *Junior Sport*, *LAS* oraz Programu *SKS*, zgodnie z założeniami projektów i programów, była corocznie ewaluowana w skali kraju. Ewaluacji podlegało również zadanie wpierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowane przez pzs w ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci*. Dla zadań Programu *Sport Wszystkich Dzieci* dotyczących organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży oraz Programu *Klub*, Programu *Umiem Pływać*, organizacji zajęć sportowych dla uczniów ukierunkowanych na upowszechnianie sportów zimowych oraz zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej, nie przewidziano ewaluacji. W ramach Programu *Klub* MSiT sporządziło opracowanie dotyczące efektów realizacji tego programu za lata 2016-2018.

Były Minister pan Witold Bańka stwierdził, że programy podlegały corocznej ewaluacji w ramach sprawozdawczości przygotowywanej na potrzeby budżetu zadaniowego, która zawierała wskaźniki realizacji zestawione z planowanymi do osiągnięcia efektami. Każdorazowo uzyskane wyniki brano pod uwagę przy konstruowaniu założeń nowych programów, bądź modyfikacji już funkcjonujących. Ponadto systemowe programy aktywizacyjne realizowane w strukturze wojewódzkiej i koordynowane centralnie (przez operatora krajowego – *Mały Mistrz*, *Junior Sport*, *SKS*) lub łącznie (w przypadku projektu Lokalny Animator Sportu) były dodatkowo ewaluowane (nawet w systemie miesięcznym – *SKS*, *LAS*), co stanowiło także narzędzie nadzoru i kontroli.

(akta kontroli str. 1347-1350, 1367-1371)

6. W latach 2016-2018 w ramach realizacji programów i zadań finansowanych przez Ministra ze środków FRKF i FZSdU uczestniczyło 4 mln dzieci i młodzieży, z tego:

- 1) Programem *Sport Wszystkich Dzieci* objęto ogółem 2 429,2 tys. dzieci i młodzieży (osób), w tym w 2016 r. – 923,9 tys., 2017 r. – 641,8 tys., 2018 r. – 863,5 tys., w tym:

- projektem *Mały Mistrz* – w 2016 r. objęto 82 919 osób oraz wsparto 4 800 nauczycieli;
 - projektem *Junior Sport* – w 2016 r. objęto 41 048 osób oraz wsparto 1 023 nauczycieli;
 - projektem *Lokalny Animator Sportu* – w 2016 r. objęto 3 554 lokalnych animatorów sportu⁵⁴ w 1 398 gminach na 2 207 Orlikach, 2017 r. – 2 824 lokalnych animatorów sportu w 1 177 gminach na 1 686 Orlikach, w 2018 r. – 2 953 lokalnych animatorów sportu w 1 209 gminach na 1 990 Orlikach;
 - zadaniem wspieranie organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży – w 2016 r. objęto 610 165 osób, 2017 r. – 435 873 osoby, 2018 r. – 702 073 osoby;
 - zadaniem wspieranie projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs – w 2016 r. objęto 189 727 osób i wsparto 1 675 trenerów, 2017 r. – 205 878 osób i 1 436 trenerów, 2018 r. – 161 372 osoby i wsparto 2 703 trenerów;
- 2) Programem SKS – w latach 2017-2018 objęto ogółem 641 tys. dzieci i młodzieży. W 2017 r. objęto 2 047 gmin, 6 154 szkół podstawowych i 3 608 ponadpodstawowych, 14 616 grup ćwiczebnych oraz 291 211 osób i 12 736 nauczycieli wychowania fizycznego; 2018 r. – 2 332 gminy, 6 918 szkół podstawowych i 2 766 ponadpodstawowych, 17 900 grup ćwiczebnych oraz 349 789 osób i 15 437 nauczycieli wychowania fizycznego;
- 3) Programem *Klub* – w latach 2016-2018 objęto ogółem 470 tys. dzieci i młodzieży. W 2016 r. zorganizowano 491 obozów sportowych, objęto 5 949 trenerów/instruktorów sportowych oraz 133 778 osób; 2017 r. – zorganizowano 777 obozów, objęto 7 855 trenerów/instruktorów sportowych oraz 170 594 osób, 2018 r. – zorganizowano 785 obozów, objęto 7 594 trenerów/instruktorów sportowych oraz 165 617 osób;
- 4) zadaniem „Sport dla Wszystkich”; działanie „Upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży” objęto w latach 2016-2018 ogółem 444,2 tys. dzieci i młodzieży (w 2016 r. – 112 634, 2017 r. – 156 168, 2018 r. – 175 389), tj.:
- Programem *Umiem Pływać* – w 2016 r. objęto 98 013 uczniów, z których 72 529 nabyło umiejętność pływania (74%); 2017 r. – 101 405 uczniów, z których 76 039 nabyło umiejętność pływania (75%); 2018 r. – 123 624 uczniów, z których 93 481 nabyło umiejętność pływania (75,6%);
 - zadaniem organizacji zajęć sportowych dla uczniów ukierunkowanych na upowszechnianie sportów zimowych – w 2016 r. objęto 14 621 uczniów; 2017 r. – 14 680 uczniów, 2018 r. – 23 173 uczniów⁵⁵;
 - zadaniem organizacji zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej – w 2017 r. objęto 40 083 uczniów; 2018 r. – 28 592 uczniów.

(akta kontroli str. 21-23, 297-306, 1511-1523, 2433-2434)

7. Przyczyną spadku w 2017 r., w stosunku do roku 2016, o 28,6% liczby dzieci i młodzieży w zadaniu dotyczącym organizacji imprez sportowych dla dzieci i młodzieży była m.in. specyfika sportu (różny poziom wymagań i kosztów sprzętowych i infrastrukturalnych), formuła realizacji (np. jedno-, dwu-, trzydniowe imprezy), warunki uczestnictwa, uwarunkowania pogodowe. Natomiast spadek w 2018 r., w stosunku do roku 2016 i 2017 (odpowiednio o 14,9% i 21,6%), liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w zadaniu wspieranie projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs wynikał z tego, że do 2017 r. zadanie zawierało w strukturze realizacyjnej komponent organizacji imprez sportowych, co miało istotny wpływ na łączną liczbę uczestników zadania (w latach 2016-2017 imprezy generowały odpowiednio 130 tys. uczestników w 2016 r. i 160 tys. w 2017 r.).

⁵⁴ W projekcie LAS udział wzięło w 2016 r. – 20 687,4 tys., w 2017 r. – 17 710,4 tys., w 2018 r. – 18 208,8 tys. dzieci i młodzieży.

⁵⁵ W latach 2016-2018 zajęcia w zakresie upowszechniania sportów zimowych uczniów były realizowane w dziewięciu dyscyplinach: narciarstwo biegowe, narciarstwo zjazdowe, narciarstwo alpejskie, jazda na sankach, jazda na desce snowboardowej, łyżwiarstwo figurowe, łyżwiarstwo szybkie, hokej na lodzie, curling.

Spadek w 2017 r. i 2018 r., w stosunku do roku 2016 (odpowiednio o 21,3% i 17%), liczby lokalnych animatorów sportu wynikał ze zróżnicowania ostatecznej liczby animatorów (większa liczba Orlików z dwoma animatorami powoduje automatyczne zwiększenie ogólnej liczby animatorów) oraz możliwości dofinansowania zatrudnienia jednego bądź dwóch animatorów funkcjonujących na Orliku.

Spadek liczby dzieci i młodzieży w 2018 r. (170 tys.) w stosunku do roku 2017 (165 tys.) oraz trenerów/instruktorów sportowych w Programie *Klub* wynikał z dowolności wykorzystania wsparcia w odniesieniu do liczby uczestników, tj. zawodników i trenerów przez klub, który decyduje, ile grup ćwiczebnych jest w stanie objąć programem oraz ilu trenerów otrzyma dofinansowanie. Natomiast zmniejszenie w 2018 r. w stosunku do roku 2017 (o 28,7%) liczby uczestników w zadaniu organizacja zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej wynikało z kilku czynników, m.in. specyfiki zajęć realizowanych w różnych dyscyplinach sportu wymagających określonych warunków organizacyjno-infrastrukturalnych, co determinuje różne koszty zajęć, a także formy i częstotliwości zajęć (więcej środków generują zajęcia prowadzone 3/tydzień niż 1/tydzień, a liczebność grupy ćwiczebnej w jednym i drugim przypadku może być jednakowa).

(akta kontroli str. 2425-2426, 2427-2430)

8. W latach 2017-2018 w realizacji Programu SKS nastąpił wzrost liczby uczestników o 20,1% (z 291 212 do 349 789), nauczycieli o 21,7% (z 12 736 do 15 497), grup ćwiczebnych o 22,5% (z 14 615 do 17,9 tys.). W odniesieniu do liczby uczniów szkół w Polsce ogółem uczestnicy Programu stanowili 6,5% w 2017 r. oraz 7,7% w 2018 r.⁵⁶ Wzrosła liczba gmin, w których realizowane były zajęcia z 2 047 do 2 332, co stanowiło 94,1% wszystkich gmin w Polsce. Świadczy to o zwiększeniu powszechności Programu SKS i jego pozytywnym wpływie na stymulowanie i kształtowanie nawyku podejmowania przez dzieci i młodzież aktywności fizycznej.

W 2018 r. Program SKS rozszerzono, umożliwiając utworzenie dodatkowej, trzeciej grupy ćwiczebnej w szkołach liczących powyżej 300 uczniów. Dyrektor DS pan Dariusz Buza stwierdził, że konstrukcja programowa (z maksymalnie 3 grupami w szkole) była rozwiązaniem umożliwiającym optymalną realizację SKS z uwzględnieniem uwarunkowań rzeczowo-finansowych programu (określonych stosownym budżetem). Projektując program, dokonano analizy liczby szkół dla dzieci i młodzieży w Polsce oraz liczby uczniów pobierających naukę (spośród blisko 13 400 szkół podstawowych 9 998 (75%) to szkoły posiadające do 300 uczniów). Ponadto wskazał, że program SKS nie wyklucza, aby samorząd, będąc organem prowadzącym szkołę, równolegle powołał dowolną liczbę grup ćwiczebnych (funkcjonujących w ramach Programu, bądź też jako odrębne pozalekcyjne zajęcia sportowe), zgodnie z lokalnym zapotrzebowaniem. Program nie wyklucza utworzenia dowolnej liczby grup zajęciowych finansowanych ze środków jst, sponsorów itp., funkcjonujących równolegle do grup finansowanych przez Ministerstwo.

W 2017 r., tj. w pierwszym roku realizacji Programu SKS, uczestniczyło 2 047 z 2 478 gmin w Polsce (83%), tj. w 431 gminach nie powstała grupa SKS (17%), natomiast w 2018 r. – 2 332 z 2 478 gmin w Polsce (94%), tj. w 146 gminach nie powstała grupa SKS (6%). W sprawie nieuczestniczenia wszystkich gmin w Polsce w Programie SKS dyrektor DS pan Dariusz Buza wskazał, że pomimo otwartego naboru (każda gmina otrzymuje od operatora wojewódzkiego – bezpośrednio lub np. za pośrednictwem Urzędu Marszałkowskiego, propozycję włączenia się do programu) nie wszystkie samorządy decydują się na współpracę. Jako główne przyczyny nieprzystąpienia gmin wskazał: niechęć nauczycieli do prowadzenia dodatkowych zajęć, braki kadrowe – niedobór nauczycieli wychowania fizycznego, inne oferty aktywizacyjne realizowane przez gminę/szkołę, problemy logistyczne, np. dowóz uczniów na zajęcia.

Liczebność grup ćwiczebnych SKS w latach 2017-2019 wynosiła średnio 20 osób na jednego nauczyciela wychowania fizycznego prowadzącego zajęcia, w tym w 2017 r. –

⁵⁶ Liczba uczniów w Polsce w roku szkolnym 2017/2018 (na dzień 30 września 2017 r.) wynosiła 4 517 tys., a w roku szkolnym 2018/2019 (wg stanu na 30 września 2018 r.) – 4 533 tys. – dane z Systemu Informacji Oświatowej.

20 osób; 2018 r. – 19,5; 2019 r. – 20,5. W 2017 r. było 418, w 2018 r. 240, a w 2019 r. 430 grup liczących powyżej 25 osób (wzrost o 2,3%). NIK zauważyła, że w programach SKS nie określono ilu maksymalnie uczniów może zawierać jedna grupa ćwiczebna (np. ze względu na bezpieczeństwo dzieci oraz sprawowanie właściwego nadzoru przez nauczyciela wychowania fizycznego prowadzącego zajęcia), a wskazano, że grupy muszą być min. 15-osobowe. Zdaniem NIK liczebność grup przekraczająca 25 dzieci może stwarzać ryzyko braku zapewnienia pełnego bezpieczeństwa realizacji zajęć.

(akta kontroli str. 1097-1100, 1129-1160)

Instytut Sportu przedstawiał Ministrowi informację o wynikach realizacji Programu SKS za 2017 r. i 2018 r. w rocznych raportach sprawozdawczo-ewaluacyjnych (część sprawozdawcza i część ewaluacyjna). W raporcie ewaluacyjnym za 2018 r. porównano dane dotyczące realizacji programu w 2017 r. i 2018 r. oraz odniesiono je do wyników badań ogólnopolskich dotyczących rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży⁵⁷. W raporcie za 2018 r. wskazano na wyhamowanie negatywnych zmian w rozwoju fizycznym uczestników programu w stosunku do negatywnych trendów obserwowanych w latach 1989-2009⁵⁸. Ponadto wyniki pomiarów wzrostu i wagi uczestników programu potwierdziły pozytywniejszy obraz rozwoju somatycznego w porównaniu do przebadanej populacji w 2009 r.⁵⁹ i trendu kreślonego na podstawie badań z lat 1989-2009. Analizując wyniki testów sprawnościowych uczestników, niższe wyniki w 2018 r., niż uzyskane w 2017 r., wynikały ze znacznego zwiększenia się liczby uczniów uczestniczących w zajęciach, co obniżyło wynik średniej. Autorzy ewaluacji wskazali, że prawdopodobne jest, że najsprawniejsi uczniowie uczestniczą w zajęciach od samego początku realizacji programu. Ponadto wskazano, pomimo że uczestników programu nie można traktować jako reprezentatywnej grupy dla całej populacji, że uzyskany obraz rozwoju fizycznego i sprawności był dowodem na skuteczne efekty zdrowotne podejmowania przez młode pokolenie aktywności fizycznej. Badania dotyczące opinii interesariuszy na temat realizacji programu wykazały, że dzieci i młodzież wysoko oceniły zajęcia i prowadzących je nauczycieli, natomiast byli mniej zadowoleni z infrastruktury i sprzętu, z którego korzystali na zajęciach. Nauczyciele wychowania fizycznego i operatorzy wojewódzcy wysoko ocenili obszar współpracy oraz narzędzia informatyczne wykorzystywane w programie. W zakresie stopnia realizacji celów programu najniżej ocenili oni tworzenie warunków dla rozwoju talentów i zainteresowań sportowych młodego pokolenia oraz wsparcie kadr pracujących z dziećmi i młodzieżą w obszarze sportu. Program wyrównywał dostęp do zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży pochodzących z terenów wiejskich, małych miast i mniej zamożnych obszarów dużych miast. Udział dziewcząt w programie w 2017 r. wyniósł 48,1%, a w 2018 r. 47,8% uczestników. Ponadto wyniki badań pokazały, że 62% uczestników programu stanowią dzieci i młodzież z nadwagą i otyłością, co może świadczyć o popularyzacji aktywności fizycznej wśród młodych ludzi z problemami żywieniowymi. Wyboru dyscyplin sportowych w grupach ćwiczebnych dokonywali nauczyciele wychowania fizycznego, w 2017 r. prowadzono zajęcia sportowe w 90, a w 2018 r. w 97 sportach, najczęściej w piłce nożnej, siatkówce, koszykówce, piłce ręcznej, lekkoatletyce, grach i zabawach ruchowych oraz zajęciach ogólnorozwojowych.

(akta kontroli str. 571-724, 865-980, 1097-1144, 1628-1776, 1857-1986)

W Programie SKS nie wprowadzono w latach 2017-2019 aplikacji mobilnej SKS na telefony komórkowe dla dzieci oraz dla ich rodziców, pomimo planowania jej wprowadzenia od

⁵⁷ Badania rozwoju fizycznego oraz sprawności fizycznej dzieci i młodzieży były realizowane cyklicznie co 10 lat przez AWF w Warszawie od 1979 r.

⁵⁸ Jedynie wynik w próbie zwisu na drążku na ugiętych ramionach wskazuje na pogłębienie niekorzystnych zmian notowanych od 1989 r. Lepiej rysuje się obraz sprawności chłopców z SKS i dziewcząt z SKS w próbie biegu długiego, gdzie młodsze dzieci poprawiły wyniki z 2009 r., starsi chłopcy zbliżyli się do poziomu rezultatów z 1999 r., a starsze dziewczęta go przekroczyły i znacząco zbliżyły się do rezultatów sprzed 30-stu lat. Jeszcze lepsze rezultaty notowane są w próbie biegu sprinterskiego, gdzie tak dziewczęta jak i chłopcy w niemal wszystkich kategoriach wiekowych uzyskują lepszy wynik niż ten notowany w 2009 r. i zbliżają się do poziomu rezultatu z 1999 r.

⁵⁹ Większe wielkości zmiany masy ciała odnotowano tylko wśród chłopców od 14 roku życia i dziewcząt od 16 roku życia.

2017 r.⁶⁰ Ponadto w 2019 r. zmniejszono środki finansowe dla Instytutu Sportu na 2019 r. o 280 tys. zł (z wnioskowanych 300 tys. zł do 20 tys. zł).

Były Minister Sportu i Turystyki pan Witold Bańka poinformował, że w 2017 r. zapoczątkowane zostały prace nad wstępną koncepcją aplikacji mobilnej przeznaczonej dla rodziców i dzieci. Prace kontynuowane były w roku następnym (2018) niemniej jednak dwukrotnie ogłoszone procedury przetargowe nie przyniosły oczekiwanych rozstrzygnięć i operator dokonał zwrotu niewykorzystanych środków. W roku bieżącym podczas rozstrzygnięcia konkursu na realizację zadań operatora krajowego programu SKS Minister przyznał środki w kwocie niższej o 245 tys. zł na zadanie w wymiarze globalnym, nie precyzując w żaden sposób, które składniki preliminarza finansowego zadania powinny podlegać korekcie. Ponieważ we wniosku złożonym w konkursie ogłoszonym przez Ministra Sportu i Turystyki w zakresie programu SKS na 2019 r. Instytut Sportu nie przedstawił szczegółowych informacji pozwalających na określenie efektów realizacyjnych związanych z wykorzystaniem projektowanej aplikacji mobilnej na telefony opartej na mechanizmie gier aby motywować uczestników programu SKS do podejmowania określonych działań: aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania, dobrych postaw i nawyków oraz skali ich wpływu na powyższe

(akta kontroli str. 1347-1350, 1369-1370)

9. Uruchomiona w 2017 r. Narodowa Baza Talentów stanowi narzędzie badawcze, mające na celu gromadzenie wyników testów sprawnościowych dzieci i młodzieży, które w zestawieniu z dokonywanymi pomiarami wysokości i masy ciała stanowią podstawę do analiz rozwoju fizycznego polskiego społeczeństwa oraz narzędzie wykorzystywane przy identyfikacji talentów sportowych. Platforma NBT jest ogólnodostępna, możliwość korzystania z niej mają: nauczyciele wychowania fizycznego, kluby, związki sportowe, trenerzy, uczniowie, młodzi sportowcy oraz ich rodzice⁶¹. Badanie w ramach NBT składa się z: pomiarów somatycznych (wysokości ciała i masy ciała) oraz testów sprawności fizycznej (zwisu na drążku na ramionach ugiętych, biegu krótkiego na 50m, biegu długiego na 600m – dla dzieci poniżej 12. roku życia, 800m – dla dziewczynek, które ukończyły 12. rok życia i 1000m – dla chłopców, którzy ukończyli 12. rok życia. Liczba przeprowadzonych prób sprawności fizycznych zrealizowanych w NBT w 2017 r. wyniosła 445 741 osób i w 2018 r. 462 323. Do bazy wprowadzono wyniki dokonanych pomiarów somatycznych i testów sprawności fizycznej w liczbie 1 965 950 w 2017 r. i 3 095 576 w 2018 r.

Testy sprawnościowe wśród dziewcząt i chłopców realizowano w ramach projektu NBT w Programach: SKS, *Sport Wszystkich Dzieci* (zadanie upowszechniania sportu dzieci i młodzieży przez pzs) oraz *Klub*. W przedkładanych Ministrowi przez Instytut Sportu raportach z realizacji NBT za 2017 i 2018 r. zaprezentowano wyniki pomiarów osiąganych przez dzieci i młodzież na tle rezultatów ogólnopolskich badań kondycji fizycznej realizowanych przez AWF w Warszawie w latach 1989, 1999, 2009. W raportach zdiagnozowano problem pogarszania się poziomu wydolności i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży jako problem globalny. Jako główne przyczyny tego stanu wskazano małą aktywność ruchową dzieci i młodzieży oraz narastający problem otyłości związany z trybem życia prowadzonym w dynamicznie rozwijającej się technologii informacyjnej. Wnioski

⁶⁰ W sprawozdaniu merytorycznym z realizacji zadania Programu SKS – koordynacja zadania na poziomie krajowym złożonym przez IS za 2017 r. wskazano, że aplikacja dla dzieci oraz dla rodziców będzie udostępniona w drugiej edycji programu, tj. w 2018 r. We wniosku o dofinansowanie IS na 2018 r. wskazano na realizację ww. aplikacji dla dzieci i ich rodziców, natomiast w sprawozdaniu merytorycznym z realizacji programu za 2018 r. wskazano, że w 2018 r. trwały tylko prace koncepcyjne nad stworzeniem aplikacji, podjęto współpracę z firmą specjalizującą się w działaniach oraz zrealizowano badania wśród dzieci i młodzieży. We wniosku o dofinansowanie Instytutu Sportu na 2019 r. wskazano, że w 2019 r. sporządzony zostanie jedynie prototyp koncepcji i mechaniki aplikacji oraz że na zbudowanie pełnej wersji i uruchomienie aplikacji, ze względu na zmniejszenie kosztów zaplanowanych na ten cel, nie ma wystarczających środków.

⁶¹ Portal NBT posiada funkcjonalność wyszukiwarka uzdolnionych jednostek, która może być wykorzystywana do identyfikacji talentów sportowych. System przetwarza zagregowane, zanonimizowane dane osobowe na poziomie populacyjnym. Zalogowany w systemie trener może na swoim profilu ustawić dowolny filtr dla całego pakietu zgromadzonych w NBT zmiennych (np. wysokości i masy ciała, wyników prób sprawnościowych wg powiatu lub gminy itp.). System umożliwia mu wskazanie anonimowych uczniów, którzy na określonym terenie posiadają wyznaczone przez niego somatyczne i motoryczne predyspozycje do uprawiania danego sportu. NBT stanowi w tym zakresie jedynie narzędzie pośrednictwa, dzięki któremu trener może wystosować rodzicom/opiekunom prawnym dzieci zaproszenie do podjęcia współpracy.

z raportów NBT za lata 2017-2018⁶² potwierdzają lepszą kondycję fizyczną współczesnej młodzieży uczestniczącej w dodatkowych, zorganizowanych formach aktywności fizycznej, realizowanych i finansowanych w ramach programów wspieranych przez Ministra. Dzieci zaangażowane w program NBT notują lepsze wyniki sprawności fizycznej od rówieśników zbadanych w 2009 roku w Polsce. Uzyskane dane potwierdzają prawidłowość, zgodnie z którą organizacja zajęć ruchowych, w tym w szczególności wymiar i jakość lekcji wychowania fizycznego, jest sposobem na odwrócenie negatywnych tendencji zmian sprawności fizycznej obserwowanych w kraju od 1989 r.

(akta kontroli str. 944-946, 947-973, 1163-1169, 2212-2220, 2298-2400)

W 2019 r. Minister wprowadził pilotażowy Program *Skaut* finansowany ze środków FRKF, polegający na utworzeniu unikalnej ogólnopolskiej sieci kompetentnych ekspertów (skautów) posiadających doświadczenie w pracy z dziećmi i młodzieżą, którzy swoją działalnością obejmą docelowo 100% szkół podstawowych w Polsce oraz będą uczestniczyć w procesie gromadzenia danych dotyczących poziomu sprawności dzieci i młodzieży oraz aktywnie wskazywać drogę dalszego rozwoju sportowego. Program realizowany jest na terenie czterech województw: małopolskiego, podlaskiego, śląskiego i świętokrzyskiego oraz przewiduje rekrutację 902 skautów, będących nauczycielami wychowania fizycznego, trenerami, instruktorami. Minister zawarł w 2019 r. z Instytutem Sportu umowę o dofinansowanie realizacji programu na kwotę 1 450 tys. zł⁶³. Do końca października 2019 r. wybrano czterech koordynatorów wojewódzkich, do realizacji programu przystąpiło 350 gmin i 2 786 placówek, zrekrutowano 570 skautów (63,2% planowanej liczby skautów) i zarejestrowano 14 688 uczniów.

(akta kontroli str. 947-1014, 1015-1091, 1486-1493)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W aktualizacji DI PRS 2020 z grudnia 2017 r. dla narzędzi nr 1, 2, 9 (oraz dla innych narzędzi DI PRS 2020) nie określono planowanych wartości mierników na lata 2018-2020.

W obowiązującej aktualizacji DI PRS 2020 z grudnia 2017 r. nie określono na lata 2018-2020 wartości planowanej mierników dla narzędzi nr 1, 2, 9 oraz innych narzędzi przyjętych w DI PRS 2020 (określono wartości planowane mierników tylko dla niektórych narzędzi – nr 16 i 23 na 2018 r., nr 29 na lata 2018-2020, nr 33 – na 2018 r. i 2019 r.). W sprawozdaniu z realizacji PRS 2020 za 2018 r. dla narzędzia DI PRS 2020 nr 1 *Prowadzenie działań w zakresie upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży*, wartość miernika *Liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w programach upowszechniania sportu* – w 2018 r. wyniosła 1 539 656 (nie określono planowanej wartości miernika), narzędzia nr 2 *Prowadzenie działalności promującej sport w społeczeństwie*, wartość miernika: *Liczba odbiorców projektów promujących sport w społeczeństwie* – w 2018 r. wyniosła 23 094 438 (nie określono planowanej wartości miernika), narzędzia nr 9 *Wsparcie rozwoju ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na potrzeby sportu dla wszystkich*, wartość miernika: *Liczba wybudowanych, przebudowanych lub wyremontowanych obiektów sportowych na potrzeby sportu dla wszystkich* – w 2018 r. – wyniosła 1 049 (nie określono planowanej wartości miernika). Do zakończenia kontroli NIK (22 listopada 2019 r.) aktualizacji DI PRS 2020 nie wprowadzono.

Dyrektor Biura Ministra pani Joanna Żukowska-Easton poinformowała, że wartości planowane mierników na 2018 r. miały zostać umieszczone w aktualizacji DI PRS 2020, która będzie przyjęta po aktualizacji PRS 2020. W związku z tym, że prace nad aktualizacją PRS 2020 zakończyły się w 2019 r., w 2018 r. nie uaktualniono DI PRS 2020 i nie określono wartości planowanych mierników poszczególnych narzędzi. Wartości planowane na lata 2019-2020 dla mierników poszczególnych narzędzi zostaną określone przez podmioty je

⁶² Raporty: z 2017 r. pn. Poziom rozwoju fizycznego i wybranych przejawów sprawności fizycznej dzieci i młodzieży uczestniczących w projekcie Narodowa Baza Talentów oraz z 2018 r. pn. Poziom rozwoju fizycznego i wybranych przejawów sprawności fizycznej uczestników Programu Ministra Sportu i Turystyki „Narodowa Baza Talentów”, dr J. Dobosza, Narodowe Centrum Badania Kondycji Fizycznej AWF w Warszawie.

⁶³ Nr 2019/0325/0223/Sub.B/DS-SKAUT/19/KK z dnia 18 września 2019 r.

realizujące w aktualizacji DI PRS 2020, nad którym toczą się prace. Przyjęcie zaktualizowanego dokumentu przez Ministra przewiduje się do końca grudnia 2019 r.

Zdaniem NIK brak określenia w DI PRS 2020 planowanych mierników realizacji narzędzi zadań w zakresie upowszechniania i rozwoju sportu dzieci i młodzieży nie pozwala na prawidłowe coroczne monitorowanie realizacji zadań określonych w PRS 2020.

(akta kontroli str. 1093-1094, 1095-1096)

2. Sprawozdanie z realizacji w 2016 r. PRS 2020 (narzędzie nr 1 DI PRS 2020) oraz Sprawozdanie z wykonania planu działalności Ministra za 2016 r. było nierzetelne w zakresie miernika *liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu w danym roku*, w której ujęto liczbę lokalnych animatorów sportu.

W Sprawozdaniu z wykonania planu działalności Ministra za 2016 r. dla realizacji celu *Tworzenie warunków dla rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży* przyjęto miernik *Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu w danym roku (osoby)*, w planowanej wartości 800 000 osób. Miernik osiągnięto w liczbie 1 173 124 osób⁶⁴. W Sprawozdaniu z realizacji w 2016 r. PRS 2020 w rozliczeniu narzędzia nr 1 *Prowadzenie działań w zakresie upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży* DI PRS 2020 wskazano miernik *Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu*, planowany 800 000 oraz wykonany 1 173 124. Ustalono, że w liczbie miernika wykonanego ogółem 1 173 124 ujęto liczbę uczestników projektu *Lokalny Animator Sportu* 3 589, która dotyczyła lokalnych animatorów sportu.

Sekretarz Stanu w MSiT pan Jan Osuch poinformował, że z uwagi na specyfikę realizacyjną projektu LAS mocno utrudnione jest określenie precyzyjnej liczby dzieci i młodzieży korzystającej z Orlików. Wynika to z faktu, iż są to obiekty ogólnodostępne, a uczestnictwo poszczególnych grup użytkowników nie podlega szczegółowej ewidencji. Dodatkowo w odniesieniu do ogólnej liczby dzieci i młodzieży będącej uczestnikami działań aktywizacyjnych, liczba animatorów stanowi następujące wartości – 0,3% w 2016 r., 0,2% w 2017 r., 0,1% w 2018 r. i nie jest istotnym elementem determinującym ostateczną wartość miernika. Z uwagi na powyższe liczbę animatorów uwzględniano w sprawozdawczości.

Zdaniem NIK sprawozdania dotyczące planu działalności Ministra oraz sprawozdania z realizacji PRS 2020, w tym narzędzi DI PRS 2020, powinny rzetelnie wskazywać wykonane mierniki realizacji przyjętych celów i zadań w PRS 2020.

(akta kontroli str. 703-716, 2438-2443, 2461-2463)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Minister w realizowanych programach i zadaniach nie określił mierzalnych celów w zakresie rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Nie przyjęto w nich mierników realizacji celów ani narzędzi do pomiaru wzrostu lub poprawy aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. W pięciu programach i zadaniach przewidziano roczną ewaluację (projekt *Mały Mistrz*, projekt *Junior Sport*, projekt LAS, zadanie wspierania projektów upowszechniania sportu dzieci i młodzieży realizowane przez pzs – w ramach Programu *Sport Wszystkich Dzieci*, Program SKS) opartą m.in. na wynikach przeprowadzonych badań uczestników pozwalającą na ocenę uzyskanych efektów w zakresie stanu ich aktywności fizycznej, natomiast w pozostałych dokonywano rozliczenia dofinansowania pod względem rzeczowym i finansowym.

NIK zauważa także, że strategiczne wskaźniki realizacji PRS 2020 dotyczące aktywności fizycznej dzieci i młodzieży (wskaźniki: 9, 10, 11, 12) oraz dotyczące szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (wskaźniki: 20, 21) nie pozwalały na pełną ocenę rozwoju aktywności fizycznej dzieci i młodzieży oraz rozwoju szkolnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Realizowane programy i zadania Ministra nie zapewniły osiągnięcia wszystkich zakładanych wskaźników. Zdaniem NIK niepokojący jest zwłaszcza spadek w 2018 r., w stosunku do wartości bazowej w 2013 r., wartości wskaźników 9 i 11, dotyczących odsetka dzieci i młodzieży w wieku 11-17 lat oraz w wieku 15-17 lat podejmujących aktywność fizyczną

⁶⁴ Stwierdzono, że na tę liczbę składa się liczba dzieci i młodzieży realizowanych programów, projektów i zadań przez Ministerstwo: Program *Umiem Pływać* – 97 884, upowszechnianie sportów zimowych – 14 621, Program *Klub* – 133 171, organizacja imprez sportowych dla dzieci i młodzieży – 610 165, projekt *Mały Mistrz* – 82 919, projekt *Junior Sport* – 41 048; projekt LAS – 3 589, upowszechnianie sportu dzieci i młodzieży realizowanych przez pzs – 189 727.

w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO (tj. co najmniej 60 minut dziennie przez 7 dni w tygodniu). Zmniejszyły się one odpowiednio: z 21,5% do 15,6% (o 5,9 pkt. procentowych) oraz z 13,5% do 11,15% (o 2,35 pkt. procentowych). Tylko wskaźnik 10 dotyczący odsetka dziewcząt w wieku 11-17 lat podejmujących aktywność fizyczną w wymiarze zgodnym z wytycznymi WHO w stosunku do analogicznego odsetka chłopców (chłopcy=100) przekroczył wartość bazową z 2013 r. i docelową na 2020 r. W wyniku przeprowadzonej w 2018 r. ewaluacji PRS 2020 wskazano m.in., że część wskaźników strategicznych PRS 2020 pozostaje poza bezpośrednim zasięgiem oddziaływania interwencji programu, w wyniku czego w aktualizacji PRS 2020 wskaźniki 20 i 21 usunięto, a wskaźnik 12 zmieniono na kontekstowy.

Efektom realizowanych przez Ministra programów i zadań było zapewnienie w nich w latach 2016-2018 uczestnictwa 4 mln dzieci i młodzieży, w tym: 2 429,2 tys. w Programie *Sport Wszystkich Dzieci*, 641 tys. w Programie SKS, 470 tys. w Programie *Klub*, 323 tys. w Programie *Umiem Pływać*, 68,7 tys. w zajęciach sportowych z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej i 52,5 tys. w zajęciach sportowych ukierunkowanych na upowszechnianie sportów zimowych. W latach 2016-2018 wzrosła o 32,5% (z 1,17 mln do 1,55 mln) ogółem liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem przez Ministra⁶⁵.

NIK pozytywnie ocenia uruchomienie przez Ministra w latach 2016-2017 nowych programów i zadań skierowanych do dzieci i młodzieży, tj. Programu *Klub*, Programu SKS i zadania organizacji zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej. W latach 2016-2018 wzięło w nich udział 1,2 mln dzieci i młodzieży, tj. 30% objętych programami i zadaniami. Ponadto NIK bardzo dobrze ocenia działania Ministra w zakresie identyfikacji talentów sportowych wśród dzieci i młodzieży. Ich efektem było uruchomienie w 2017 r. portalu Narodowej Bazy Talentów oraz wprowadzenie w 2019 r. pilotażowego Programu *Skaut*, którego celem jest utworzenie sieci ekspertów-skautów mających gromadzić dane dotyczące poziomu sprawności dzieci i młodzieży oraz wskazywać im drogę dalszego rozwoju sportowego (do końca października 2019 r. zrekrutowano 570 skautów i zarejestrowano 14,7 tys. uczniów szkół).

Minister osiągnął zakładane w planie działalności Ministra na 2017 r. i 2018 r. mierniki *liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu w danym roku, liczby uczestników dofinansowanych zadań z zakresu sportu dzieci i młodzieży (w osobach)* oraz planowane na 2016 r. mierniki narzędzi DI PRS 2020 (nr 1, 2 i 9).

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nierzetelnego sporządzenia Sprawozdania z realizacji w 2016 r. PRS 2020 (narzędzie nr 1 DI PRS 2020) i Sprawozdania z wykonania planu działalności Ministra za 2016 r. w zakresie wykonanego miernika dotyczącego liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w programach upowszechniania sportu oraz nieokreślenia w DI PRS 2020 planowanej wartości mierników realizacji narzędzi na lata 2018-2020.

OBSZAR

3. Realizacja programów inwestycyjnych wspierających rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2016-2018 Minister udzielił dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych dotyczących budowy, rozbudowy, przebudowy i modernizacji szkolnych obiektów sportowych (m.in. hal sportowych, sal gimnastycznych, boisk sportowych, urządzeń lekkoatletycznych, sportowych urządzeń terenowych) ze środków FRKF w ramach siedmiu programów inwestycyjnych w łącznej kwocie 711 475 tys. zł (754 umowy), w tym w 2016 r. – 265 378 tys. zł (420 umowy), 2017 r. – 253 560 tys. zł (212 umowy), 2018 r. – 192 537 tys. zł (122 umowy). W ww. okresie wykorzystano dofinansowanie na realizację zadań inwestycyjnych ogółem w wysokości 466 561 tys. zł, tj.:

- w 2016 r. (edycja 2016) – w kwocie 248 267 tys. zł, w tym: Program rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – 76 043 tys. zł, Program rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej – 3 824 tys. zł, Program rozwoju regionalnej infrastruktury

⁶⁵ Wsparciem objęto także 40 tys. nauczycieli i 27,2 tys. trenerów prowadzących zajęcia sportowe, 9,3 tys. lokalnych animatorów sportu oraz zorganizowano 2,1 tys. obozów dla dzieci i młodzieży.

sportowej – 151 592 tys. zł, Program modernizacji infrastruktury sportowej – 16 808 tys. zł;

- w 2017 r. (edycja 2017) – w kwocie 182 781 tys. zł, w tym: Program rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – 162 232 tys. zł, Program rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej – 7 056 tys. zł, Pilotażowy program modernizacji infrastruktury sportowej – Mały Klub – 2 889 tys. zł, Program rozwoju infrastruktury ponadlokalnej – 4 049 tys. zł, Program modernizacji infrastruktury sportowej – 6 555 tys. zł;
- 2018 r. (edycja 2018) – w kwocie 35 513 tys. zł w ramach Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej.

(akta kontroli str. 24-56)

2. W 2017 r. zakończono realizację Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej ze względu na ogłoszenie w 2018 r. nowego programu Ministra Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej, który połączył program szkolny, modernizacyjny oraz ponadlokalny. Każdemu z wygaszonych programów odpowiada inna grupa zadań w ramach programu Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej.

(akta kontroli str. 287-289, 290-291)

3. Postępowania konkursowe na wybór zadań inwestycyjnych w ramach Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej – edycja 2016 oraz Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – edycja 2016 przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami w sprawie przekazywania środków z FRKF.

Szczegółowym badaniem objęto udzielenie i rozliczenie 14 dotacji na zadania inwestycyjne dotyczące szkolnych obiektów sportowych na łączną kwotę wykorzystanych środków 27 748,1 tys. zł realizowanych w ramach: Programu regionalnej infrastruktury sportowej⁶⁶ – edycja 2016 oraz Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – edycja 2016⁶⁷ i 2017⁶⁸. Sporządzono oceny formalne i merytoryczne wniosków o dofinansowanie zadań inwestycyjnych oraz protokoły zbiorcze z ocen wniosków. Realizację zadań monitorowano m.in. poprzez weryfikację sprawozdań kwartalnych i protokołów odbioru częściowego robót. Dotacje zostały rozliczone w Ministerstwie terminowo i prawidłowo, zgodnie z postanowieniami zawartych umów i na zadania wskazane w ww. programach. W badanych umowach nie wystąpiły przypadki wykorzystania dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

(akta kontroli str. 619-622)

4. W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) zadania inwestycyjne dotyczące szkolnych obiektów sportowych były realizowane przez 555 gmin, 81 miast, 107 powiatów oraz 10 innych podmiotów (m.in. fundacje, stowarzyszenia, diecezje) w 986 szkołach w Polsce, w tym: Pilotażowy program modernizacji infrastruktury sportowej – Mały Klub edycja 2017 – w 14 szkołach; Program modernizacji infrastruktury sportowej – 55, Program rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej – 24, Program rozwoju infrastruktury ponadlokalnej – czterech, Program rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej – 288, Program rozwoju

⁶⁶ Dotacje dla: Gmina Miejska Tczew (umowa nr 2016/0689/2992/SubA/DIS/T, budowa sali gimnastycznej w SP nr 8 – 1 mln zł), Gmina Miasto Imielin (umowa nr 2016/0649/2351/SubA/DIS/T, budowa sali gimnastycznej przy SP im. Kard. Wyszyńskiego w Imielinie – 1 988,3 tys. zł), Gmina Miasto Ruda Śląska (umowa nr 2016/0444/0447/SubA/DIS/T, budowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy SP nr 14 – 1 094 tys. zł), Gmina Miasto Ostrów Wielkopolski (umowa nr 2016/0444/0447/SubA/DIS/T, budowa hali sportowej przy SP nr 9 – 1 800 tys. zł), Gmina Puszczykowo (umowa nr 2016/0574/2880/SubA/DIS/T, budowa hali sportowej przy SP nr 1 i Gimnazjum nr 1 – 2 mln zł), Gmina Miasto Lubawka (umowa nr 2016/0422/1314/SubA/DIS/T, budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Publicznych w Lubawce – 1 945,5 tys. zł), Gmina Jaworze (umowa nr 2016/0436/5247/SubA/DIS/T, budowa sali sportowej przy SP nr 2 – 3 150 tys. zł).

⁶⁷ Dotacje dla: Gmina Długoleka (umowa nr 2016/0199/1418/SubA/DIS/SZ, budowa hali sportowej przy SP w Kiełczowie – 1 109,2 tys. zł.), Miasto Mielec (umowa nr 2016/0267/1880/SubA/DIS/SZ, budowa hali sportowej przy SP nr 3 w Mielcu – 1 197,6 tys. zł.), Gmina Tarnawatka (umowa nr 2016/0203/4397/SubA/DIS/SZ, budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół i Przedszkola w Tarnawce – 3 302,9 tys. zł).

⁶⁸ Dotacje dla: Miasto Garwolin (2017/0212/0932/SubA/DIS/SZ, budowa hali sportowej przy ZS nr 5 – 2 052,4 tys. zł), Gmina Poronin (umowa nr 2017/0188/6604/SubA/DIS/SZ, budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Murzaszchlu – 1 627,7 tys. zł), Gmina Grzegorzew (umowa nr 2017/0169/6547/SubA/DIS/SZ, budowa hali sportowej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym – 1 979,5 tys. zł.), Powiat Bocheński (umowa nr 2017/0330/4580/SubA/DIS/SZ, budowa sali gimnastycznej przy ZS nr 1 w Bochni – 3 500 tys. zł).

szkolnej infrastruktury sportowej – 431, Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – 170.

Efektami rzeczowymi zadań inwestycyjnych była realizacja 1 080 szkolnych obiektów sportowych oraz modernizacja 53 i remont 78 szkolnych obiektów sportowych, w szczególności:

- 98 wybudowanych lub przebudowanych pełnowymiarowych hal sportowych;
- 196 wybudowanych lub przebudowanych pełnowymiarowych sal gimnastycznych;
- 472 wybudowanych lub przebudowanych boisk sportowych, w tym 89 piłkarskich; 10 do piłki ręcznej; 33 do siatkówki, siedem do koszykówki, 333 wielofunkcyjnych;
- 18 wybudowanych kompleksów lekkoatletycznych⁶⁹;
- 202 wybudowane urządzenia lekkoatletyczne, w tym: 94 bieżnie proste i okrężne; 79 skoczni w dal, w trójskoku i wzwyż, 29 rzutni do pchnięcia kulą;
- 94 wybudowanych urządzeń terenowych, w tym: 16 boisk dla sportów plażowych, pięć skate parków, 47 siłowni zewnętrznych/plenerowych, cztery obiekty typu place sprawnościowe – parkour/street workout, park/kalistenika, 22 placów zabaw;
- 53 modernizowanych obiektów (m.in. sal gimnastycznych, boisk do piłki nożnej, boisk wielofunkcyjnych, krytych pływalni itd.) i 78 wyremontowanych obiektów (m.in. sal gimnastycznych, hal sportowych, boisk do piłki nożnej, boisk wielofunkcyjnych itd.).

(akta kontroli str. 288-289, 292)

5. W latach 2016-2019 (I połowa) zmodernizowano i remontowano obiekty w ramach Programu modernizacji infrastruktury sportowej (edycja 2016 i 2017) – 31 obiektów, Pilotażowy program modernizacji infrastruktury sportowej – Mały Klub edycja 2017 – cztery obiekty, Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej – 28, Program rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – 45; Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – 22. Najczęściej modernizowano i remontowano hale sportowe, sale gimnastyczne oraz boiska i urządzenia lekkoatletyczne.

(akta kontroli str. 288-289, 292, 1358-1361)

6. Ministerstwo nie posiadało informacji nt. liczby szkół w Polsce posiadających halę sportową lub salę gimnastyczną oraz liczby szkół w Polsce mających dostęp do jakiegokolwiek boiska lub urządzenia sportowego. W związku z tym nie było możliwe ustalenie, w jakiej ilości nastąpił wzrost liczby tych szkół oraz jaka liczba szkół aktualnie nie posiada hali sportowej lub sali gimnastycznej. Dyrektor Departamentu Inwestycji Sportowych (DIS) pan Marcin Żyłowski stwierdził, że DIS nie monitoruje tych wskaźników, bo leży poza możliwościami kadrowymi DIS. Stwierdził, że wobec dofinansowań zadań inwestycyjnych polegających na budowie sal oraz hal przyszkolnych w latach 2016-2019, wzrósł odsetek szkół posiadających tego typu infrastrukturę.

Departament Infrastruktury Sportowej sporządził w kwietniu 2015 r. opracowanie pt. *Braki w infrastrukturze – sale gimnastyczne. Zestawienie gmin, na terenie których nie znajduje się przynajmniej jedna pełnowymiarowa sala gimnastyczna/hala sportowa*, do którego pozyskano dane przede wszystkim z samorządów. W ww. opracowaniu wskazano szacunkową liczbę 173 gmin, które nie posiadały pełnowymiarowej sali gimnastycznej spośród 2 497 gmin w Polsce, co stanowiło 6,9%. W poszczególnych województwach liczba gmin bez pełnowymiarowej sali gimnastycznej wahała się od czterech w województwie opolskim do 24 w mazowieckim. Spośród 173 gmin, 79 potwierdziło posiadanie niepełnowymiarowej sali gimnastycznej, a 28 było w trakcie budowy sali pełnowymiarowej. Jako główne przyczyny braku pełnowymiarowej sali gimnastycznej gminy wskazały posiadanie niepełnowymiarowej sali (72 gminy) oraz ograniczone środki finansowe na budowę sali i jej utrzymanie (62 gminy), przy czym siedem gmin wskazało obie przyczyny.

(akta kontroli str. 287-288, 290-291, 2435-2437)

7. W latach 2016-2019 (do 14 października 2019 r.) Minister przeprowadził trzy kontrole⁷⁰ w zakresie programów inwestycyjnych dotyczących szkolnych inwestycji sportowych

⁶⁹ Zawierających m.in. bieżnie, skocznie, rzutnie, boiska wielofunkcyjne, boiska do koszykówki, boiska do siatkówki.

(w ramach Wojewódzkiego Wieloletniego Programu Rozwoju Bazy Sportowej na rok 2012 i Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej) ze środków FRKF. Ponadto w 2016 r. pracownicy DIS przeprowadzili dwie kontrole zadań realizowanych w ramach Programu rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej i Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej⁷¹. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.: prowadzenia ewidencji księgowej środków finansowych z FRKF na koncie księgowym wyodrębnionym dla całego przedsięwzięcia inwestycyjnego, wspólnie ze środkami własnymi jednostki, co było niezgodne z przepisami o finansach publicznych, dokonywania korekt niezgodnie przepisami o rachunkowości. Ww. kontrolach nie stwierdzono wydatkowania środków niezgodnie z przeznaczeniem czy pobrania w nadmiernej wysokości lub nienależnie. W wyniku przeprowadzonych kontroli Minister skierował do beneficjentów zalecenia pokontrolne, którzy poinformowali o ich realizacji.

(akta kontroli str. 83-85, 96-98, 112-164, 1497-1508)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku podpisów członków Zespołu dokonujących oceny formalnej i merytorycznej⁷² wniosków na arkuszach ocen wniosków o dofinansowanie będących podstawą przyznania 14 badanych dotacji (wszystkich objętych kontrolą).

Stanowiło to naruszenie § 3 ust. 2 pkt 5 Regulaminu prac zespołu do stanowiącego załącznik do Zarządzenia nr 15 Ministra SiT z dnia 22 czerwca 2016 r. w sprawie powołania i trybu działania Zespołu do spraw opiniowania wniosków o dofinansowanie zadań inwestycyjnych ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, zgodnie z którym arkusz oceny zawiera podpisy członków Zespołu dokonujących oceny formalnej i merytorycznej wniosku.

Dyrektor DIS pan Marcin Żyłowski stwierdził, że system teleinformatyczny obsługujący składanie i ocenę wniosków generuje na kartach ocen imię i nazwisko osoby sporządzającej ocenę. Zaznaczył również, że arkusze ocen wniosków stanowią załącznik do protokołu zbiorczego, który został osobiście podpisany przez członków i przewodniczącego komisji.

Zdaniem NIK umieszczenie podpisów pod protokołem zbiorczym oceny wniosków lub fakt logowania do systemu teleinformatycznego generującego na arkuszach imiona i nazwiska osób oceniających nie zwalnia z realizacji obowiązku wynikającego z ww. Regulaminu.

(akta kontroli str. 623-702)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Ministra programów inwestycyjnych obejmujących zadania dotyczące szkolnych obiektów sportowych. Realizowane programy, których efektem było wybudowanie i przebudowanie 1 080 (w tym pełnowymiarowych hal sportowych i sal gimnastycznych, boisk, kompleksów i urządzeń lekkoatletycznych) oraz modernizacja i remont 131 szkolnych obiektów sportowych poprawiły szkolną bazę sportową w Polsce oraz skutecznie wspierały rozwój aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.

W latach 2016-2019 (do 30 czerwca) Minister dofinansował realizację zadań inwestycyjnych dotyczących szkolnych obiektów sportowych w ramach siedmiu programów inwestycyjnych. Na ich realizację w latach 2016-2018 wydatkowano 466,6 mln zł. Prawdłowo przeprowadzono postępowania konkursowe w ramach *Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej* – edycja 2016 oraz *Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej* – edycja 2016 i 2017. Dofinansowania udzielano zgodnie z przepisami prawa i programami oraz terminowo je rozliczano. Monitorowano i kontrolowano realizację umów o dofinansowanie.

⁷⁰ Kontrole przeprowadzono u beneficjenta - Gmina Lubin, Gmina Belsk Duży, Gmina Jaworze. Kontrole dotyczyły m.in. budowy hal sportowych, krytej pływalni z salą gimnastyczną.

⁷¹ Kontrole przeprowadzono u beneficjentów - Miasta Malbork i Gminy Pułtusk. Kontrole dotyczyły m.in. budowy kompleksu lekkoatletycznego, dwóch boisk wielofunkcyjnych, bieżni okrężnej 200 m i skoczni do skoku w dal.

⁷² W ramach ocenianych siedmiu wniosków dotyczących inwestycji realizowanych w ramach Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej – edycja 2016 oraz siedmiu wniosków dotyczących inwestycji realizowanych w ramach Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej – edycja 2016 i 2017 (brak 17 podpisów przy ocenach technicznych i sportowych oraz ocenach pod względem ekonomicznym).

Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca braku podpisów członków Zespołu w arkuszach ocen wniosków o dofinansowanie potwierdzających dokonanie oceny formalnej i merytorycznej, nie miała wpływu na ocenianą działalność.

IV. Uwagi i wnioski

- Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
- Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:
1. Dokonanie aktualizacji DI PRS 2020 z uwzględnieniem zaplanowanych mierników realizacji przyjętych narzędzi na lata 2019-2020.
 2. Zapewnienie sporządzania Sprawozdań z wykonania planu działalności Ministra oraz Sprawozdań z realizacji PRS 2020 zawierających rzetelne wartości mierników.
 3. Podjęcie działań zapewniających rzetelne rozliczanie dofinansowanych zadań dotyczących Narodowej Bazy Talentów.
 4. Dokonywanie oceny formalnej i merytorycznej wniosków o dofinansowanie po powołaniu komisji oceniającej oraz dokumentowanie tej oceny potwierdzonej podpisami członków zespołów oceniających.
 5. Dokonywanie oceny wniosków o dofinansowanie zgodnie z przyjętymi kryteriami oceny.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

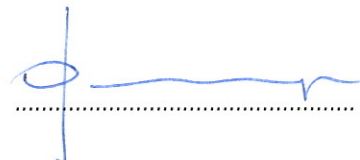
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 20 grudnia 2019 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Opiola
/ – /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Piotr Prokopczyk, dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego

.....

